

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

Fakulta mezinárodních vztahů

Obor: Mezinárodní politika a diplomacie

ČESKÁ PARLAMENTNÍ DIPLOMACIE V KONTEXTU EVROPSKÉHO PARLAMENTU

(diplomová práce)

Autor: Bc. Eliška Běhalová

Vedoucí práce: Ing. Mgr. Jan Němec, Ph.D.

Datum odevzdání: duben 2019

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně a s použitím uvedené literatury a pramenů. Zároveň jsem vyznačila všechny citace z příslušných pramenů. Souhlasím s tím, aby tato práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze 26. dubna 2019

.....
Bc. Eliška Běhalová

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala svému vedoucímu diplomové práce Ing. Mgr. Janu Němcovi Ph.D. za odborné konzultace, pomoc a cenné rady při zpracování této práce. Také bych chtěla poděkovat své rodině, přátelům a kolegům za jejich podporu a trpělivost během psaní práce.

OBSAH

ÚVOD	5
1. Diplomacie a zahraniční politika	8
1.1. Teoretické vymezení parlamentní diplomacie.....	9
1.2. Úrovně provádění parlamentní diplomacie	11
1.3. Teorie evropské integrace.....	15
2. Aktéři české zahraniční politiky a diplomacie	13
2.1. Evropská agenda na půdě Parlamentu České republiky	15
2.2. Parlamentní diplomacie Parlamentu České republiky	17
2.3. Přístupy vybraných českých politických stran k evropské integraci	19
3. Analýza dostupných dokumentů	25
3.1. Metodologické východisko k analýze dokumentů	25
3.2. Vlastní analýza	26
3.3. Úrovně setkávání	35
3.4. Dílčí shrnutí	44
4. Parlamentní diplomacie v praxi	45
4.1. Použitá metodologie	45
4.2. Česká parlamentní diplomacie z pohledu poslanců.....	47
4.3. Česká parlamentní diplomacie z pohledu senátorů	50
4.4. Poslanci a senátoři – vzájemné srovnání	52
ZÁVĚR.....	54
SEZNAM LITERATURY	57

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1 - Počet účastí na setkání v letech 2014 - 2018.....	29
Graf č. 2 - Meziparlamentní interakce 2014 - 2018	30
Graf č. 3 - Úrovně setkávání v období 2014 - 2018	35
Graf č. 4 - Meziparlamentní interakce a úrovně setkávání v letech 2014 - 2018	37
Graf č. 5 - Meziparlamentní setkávání a úrovně setkávání v roce 2014.....	38
Graf č. 6 - Meziparlamentní setkávání a úrovně setkávání v roce 2015.....	39
Graf č. 7 - Meziparlamentní setkávání a úrovně setkávání v roce 2016.....	41
Graf č. 8 - Meziparlamentní setkávání a úrovně setkávání v roce 2017.....	42
Graf č. 9 - Meziparlamentní setkávání a úrovně setkávání v roce 2018.....	43

ÚVOD

Zahraniční politika a její provádění je tradiční doménou států. Mezi nástroje, kterými lze zahraniční politiku provádět patří vedle vojenských či ekonomických prostředků také diplomacie. Diplomacie sama o sobě může mít několik podob od bilaterální po multilaterální diplomacii a může být také specificky zaměřená, jako například ekonomická diplomacie. Tento nástroj zahraniční politiky je v České republice zejména v rukou vlády a ministerstev, z nichž nejvíce v gesci ministerstva zahraničních věcí. Vedle vlády a jí přidružených ministerstev však v České republice existují i další aktéři, kterým byla Ústavou České republiky udělena pravomoc vyjadřovat se k zahraničně-politickým otázkám a ovlivňovat zahraniční politiku státu ve specifických případech. Mezi tyto další aktéry patří prezident a Parlament České republiky sestávající z Poslanecké sněmovny a Senátu.

Přestože jsou pravomoci Parlamentu České republiky v oblasti zahraniční politiky striktně vymezeny Ústavou, vyvstává s rostoucí interdependencí mezi státy i větší potřeba zapojování států do mezinárodních otázek a vytváření nových způsobů těchto zapojování. Mezi tyto nové způsoby zapojování lze zahrnout i angažovanost národních parlamentů v mezinárodních otázkách prostřednictvím parlamentní diplomacie. Tato diplomová práce se zaměřuje právě na využívání parlamentní diplomacie politickými reprezentanty Parlamentu České republiky jakožto nástroje k prosazování zahraniční politiky České republiky. Vzhledem k tomu, že zahraniční politika je velmi obsáhlá, je tato práce omezena pouze na využívání parlamentní diplomacie na půdě Evropského parlamentu. Je to z důvodu, že Česká republika je členským státem Evropské unie a může tak ovlivnit politiku a směřování Evropské unie. Také její zástupci jsou voleni do Evropského parlamentu, který schvaluje unijní legislativu, jež je následně implementována do vnitrostátního práva. Parlamentní diplomacií mezi českým parlamentem a Evropským parlamentem tak lze ovlivnit agendu Evropské unie a prosazovat tak české zájmy v rámci Evropské unie.

Parlamentní diplomacie jako relativně nový druh diplomacie není doposud příliš teoreticky vymezena a zkoumána a většina literatury odráží individuální politickou praxi provádění tohoto druhu diplomacie jednotlivými členy parlamentů. V českém prostředí se parlamentní diplomacii věnuje pouze zlomek literatury, která však nezkoumá provádění parlamentní diplomacie českými poslanci a senátory a omezuje se pouze na teoretické vymezení pojmu a náhledy na její zkoumání. Cílem této práce je tedy na základě teoretického vymezení pojmu parlamentní diplomacie zjistit skutečnou praxi provádění parlamentní diplomacie, zhodnotit její efektivitu a vymezit faktory, které její provádění ovlivňují. Smyslem diplomové práce je tedy stanovit, zdali je parlamentní diplomacie vhodným nástrojem pro prosazování českých zájmů na půdě Evropského parlamentu a jakým způsobem je efektivní tuto diplomacii provádět. Efektivitou se v tomto případě rozumí dosáhnout prostřednictvím parlamentní diplomacie konkrétního výsledku. Vzhledem k tomu, že do Parlamentu České republiky i do

Evropského parlamentu jsou zástupci voleni v rámci politických uskupení, je také řešen vliv této politické příslušnosti na provádění parlamentní diplomacie, neboť to může také ovlivnit provádění parlamentní diplomacie. Tato práce si tedy klade za cíl odpovědět na tyto otázky:

- Jaký je nejefektivnější způsob provádění české parlamentní diplomacie na půdě Evropského parlamentu?
- Má na využívání těchto nástrojů vliv ideologický profil stran?

Pro účely zkoumání parlamentní diplomacie a zodpovězení výše uvedených otázek byla tato práce rozdělena do dvou hlavních částí a každá z těchto částí dále do jednotlivých kapitol. První část práce se zaměřuje na teoretické vymezení parlamentní diplomacie, druhá část práce se věnuje analýze provádění parlamentní diplomacie Parlamentem České republiky. Ke zjištění provádění parlamentní diplomacie byly vybrány dvě metody. Jednou z těchto metod je datová analýza primárních dokumentů pro zjištění druhů interakcí s Evropským parlamentem, kterých se Parlament České republiky účastní a na kterých může provádět parlamentní diplomacii. Tato datová analýza vychází z oficiálních stránek Poslanecké sněmovny, Senátu a také z oficiálních stránek jednotlivých druhů setkání, kterých se čeští zástupci účastnili. Z těchto informací byly vybrány informace potřebné pro tuto diplomovou práci. Takto získaná data se dále v praktické části statisticky vyhodnocují a pro lepší přehlednost jsou i graficky zpracována. Druhá zvolená metoda jsou polostrukturované rozhovory s poslanci a senátory s cílem zajistit co největší prostor pro odpovědi a zachytit tak praktické využívání parlamentní diplomacie. Jednomu z kontaktovaných poslanců byly otázky zaslány formou dotazníku, neboť s ohledem na jeho pracovní vytíženost. Tomuto poslanci byly zaslány ty stejné otázky, které byly pokládány i při osobních rozhovorech jeho kolegům.

V první kapitole je vymezena diplomacie, její definice a význam pro zahraniční politiku. Dále jsou zde rozvedeny formy, jakými může být diplomacie prováděna. První kapitola rovněž specifikuje i základní funkce a druhy diplomacie. Vzhledem k tomu, že práce je zaměřena na parlamentní diplomacii, je třeba si nejprve vydefinovat, co je to diplomacie a jací jsou její aktéři, aby mohla být provedena samotná analýza jednoho z druhů tohoto nástroje zahraniční politiky.

První kapitolou se dostáváme k teoretickému vymezení parlamentní diplomacie a jak je na ni nahlíženo. Součástí této kapitoly je vymezení definičních znaků parlamentní diplomacie, tak jak ji uvádí odborná literatura. Jsou zde také vydefinovány úrovně, na kterých lze parlamentní diplomacii provádět. Úrovně parlamentní diplomacie jsou specifikovány za účelem zjištění, zdali jsou tyto úrovně také praktikovány i Parlamentem České republiky. S ohledem na zaměření práce na téma evropské integrace, se v první kapitole rovněž tento pojem teoreticky vymezuje. Tato kapitola by tedy měla být teoretickým podkladem pro druhou část diplomové práce, ve které se zkoumá provádění parlamentní diplomacie poslanci a senátory.

Druhá kapitola rozvádí podíl jednotlivých členů parlamentu na zahraniční politice a také specifikuje, jaké jsou aktivity Parlamentu České republiky ve vztahu k zahraniční politice. Vzhledem

k tomu, že aktérů, kteří mohou diplomacii v České republice provádět pro dosažení zahraničně-politických cílů je několik, je součástí druhé kapitoly i podkapitola vymezující aktéry české zahraniční politiky. Tato podkapitola byla zařazena z důvodu potřeby vymezit roli Parlamentu České republiky při tvorbě a prosazování zahraniční politiky. Ve druhé kapitole jsou specifikováni jednotliví hlavní aktéři české zahraniční politiky, kterými jsou vláda, ministerstvo zahraničních věcí, prezident a parlament. U jednotlivých aktérů jsou vymezeny jejich pravomoci v oblasti zahraniční politiky a jaké nástroje mohou jednotliví aktéři využívat.

Druhá kapitola také specifikuje, jak jsou otázky spojené s Evropskou unií, na kterou je práce zaměřena, řešeny na české parlamentní úrovni. Cílem je vymezit, jak je agenda Evropské unie řešena v rámci jednotlivých komor Parlamentu. V této části se nejprve sleduje historický vývoj zahrnutí evropské agendy na pořad jednání v obou komorách před vstupem České republiky do Evropské unie. Po přečtení prvních dvou kapitol by mělo být jasné, jaká je role Parlamentu České republiky při prosazování české zahraniční politiky v Evropském parlamentu. Poslední část druhé kapitoly se zaměřuje na vymezení popisu provádění parlamentní diplomacie Parlamentem České republiky z pohledu odborné literatury.

Ve druhé kapitole se také vymezují postoje pěti vybraných politických stran k Evropské unii a evropské integraci. Politické zaměření stran bylo zařazeno pro vyhodnocení, zdali má na parlamentní diplomacii vliv i politická příslušnost jedinců, kteří ji provádějí. V této podkapitole jsou rozvedeny přístupy pěti politických stran k této integraci zpracované na základě jejich politických programů.

Druhá část diplomové práce je rozdělena do dvou kapitol. V první kapitole této části, respektive ve třetí kapitole, je provedena analýza dostupných dat. Tato část si klade za cíl stanovit setkání, kterých se čeští poslanci účastní a na kterých mohou parlamentní diplomacii uplatnit. Nejprve je v této kapitole detailněji rozvedena metodika, kterou se data získaly a následně probíhá analýza získaných dat. V rámci této analýzy jsou zkoumány druhy setkání, kterých se čeští parlamentáři účastnili, na jaké úrovni se setkání konala a jak byla tato setkání tematicky zaměřena.

Poslední kapitola této práce je věnována osobním zkušenostem poslanců a senátorů, ke kterým byly data získány prostřednictvím dotazníku a osobních rozhovorů. V poslední kapitole je nejprve opět detailněji rozebrána použitá metoda a popis průběhu rozhovorů, na kterou navazuje shrnutí názorů poslanců na parlamentní diplomacii. Dále je v této kapitole uveden i názor senátorů na parlamentní diplomacii Parlamentu České republiky, tak jak vyplynul z provedených rozhovorů. Kapitola je zakončena vzájemným srovnáním senátního a poslaneckého vnímání parlamentní diplomacie na půdě Evropského parlamentu.

1. Diplomacie a zahraniční politika

Diplomacie je formulována mnoha definicemi. Nejčastěji se diplomacií rozumí zastupování státu navenek a vedení jednání v jeho zájmu, a to s představiteli jiných suverénních států. Diplomacie tedy představuje souhrn nástrojů využívaných v zahraniční politice k prosazování zájmů státu v zahraničí. Diplomacie může být chápána také jako vnější styky subjektů mezinárodního práva, jako jsou jednání a politické, kulturní, technologické a podobné styky. V 70. letech dochází k definování diplomacie jako způsobu využití taktu a vzdělanosti k uskutečňování oficiálních vztahů mezi státy.¹ Diplomacie bývá charakterizována i jako pečlivě promyšlený postup k řešení problému. Anebo také jako mimořádná obratnost při vyjednávání. Mezi hlavní formy diplomacie lze řadit kongresy, konference, porady nebo diplomatická korespondence v podobě listů, nót, prohlášení a memorand. Mezi formy diplomacie lze kromě již jmenovaných řadit i přípravu a uzavření mezinárodních smluv a úmluv, stálovou reprezentaci státu v cizině a účast v mezinárodních organizacích. Objasňování zahraniční politiky v médiích je také formou diplomacie.²

Nelze však ztotožňovat diplomacii se zahraniční politikou státu. Diplomacie není politikou, ale jedná se o metodu zahraniční politiky, prostřednictvím které lze dosáhnout zamýšlených cílů při vyjednávání mezi státy. Je tedy nástrojem zahraniční politiky státu. Výkon diplomacie je pak v rukou nejvyšších představitelů státu a zahraniční služby státu.³ Základní funkce diplomacie jakožto prostředku k dosažení stanovených cílů jsou:

- Usnadnění komunikace aktérů světové politiky,
- Vyjednávání smluv,
- Shromažďování informací o zahraničí,
- Minimalizace konfliktů,
- Symbolické funkce, jako například navázání diplomatických styků nebo reprezentace vysílajícího státu.⁴

Diplomacie může být rozdělena do několika druhů. Jedním z nich je rozdělení na bilaterální a multilaterální diplomacii. Bilaterální jednání se konají v zásadě mezi dvěma aktéry. Oproti tomu k multilaterálním jednáním dochází na půdě mezinárodních organizací či konferencích jichž se účastní více než dva státy. Pro Českou republiku (dále také jako ČR) je multilaterální diplomacie rozhodující

¹ Gullová, Soňa. *Mezinárodní obchodní a diplomatický protokol*. 3. doplněné vydání. Grada Publishing, Praha, 2013. ISBN: 978-80-4418-6. str. 158

² Kavan, Jan; Matějka, Zdeněk; Ort, Alexander. *Diplomacie*. Plzeň, Aleš Čeněk, 2008. ISBN: 978-80-7380-079-6. str. 12

³ Gullová, Soňa. *Mezinárodní obchodní a diplomatický protokol*. 3. doplněné vydání. Grada Publishing, Praha, 2013. ISBN: 978-80-4418-6. str. 158

⁴ Druláková, Radka; Drulák Petr. *Tvorba a analýza zahraniční politiky*. 3. vyd. Praha: Oeconomica, 2011. ISBN 978-80-245-1815-2. str.33-34.

oblast zahraniční diplomacie, a to z důvodu, že se na těchto mnohostranných jednání uskutečňují nejvýznamnější jednání. Jako příklad lze uvést jednání v Evropské unii. Dalším druhem diplomacie je jednání přímé nebo nepřímé a jednání na vysoké úrovni či na nižší úrovni. Vysoká úroveň je představována hlavami států, jednání na nižší úrovni je vykonáváno například na úrovni velvyslanců nebo diplomatů. V neposlední řadě lze za druh diplomacie považovat i verbální komunikaci nebo signalizování. „*To znamená, že akce, která má sama o sobě vlastní význam, nese v daném kontextu význam jiný.*“⁵ Příkladem signalizování je spor mezi USA a Vietnamem o tvaru stolu při vyjednávání mírové dohody. Tento spor dával najevo, že vyjednávání nebude snadné, když byla obtížná dohoda i kvůli pouhému tvaru stolu.⁶

1.1. Teoretické vymezení parlamentní diplomacie

Přestože byla mezinárodní politika dlouhodobě doménou výkonné moci, díky vývoji vyvstává potřeba většího zapojení i parlamentů do mezinárodních otázek. Existují dva faktory, které měly na tento posun vliv. Předně je to nový globální rozměr problémů, kterým parlamenty musí čelit na celosvětové úrovni. Jako příklad lze uvést otázky životního prostředí, nezaměstnanost nebo ekonomické krize. Druhým faktorem je čím dál větší zapojování parlamentů do meziparlamentních institucí a mezinárodních organizací.⁷

Dle Weisglase a de Boera je důvodem větší interakce poslanců parlamentu v mezinárodních otázkách globalizace. Jsou to právě mezinárodní struktury, které přinášejí rostoucí počet otázek k řešení i na půdě parlamentů. Rostoucí počet vládních aktivit na mezinárodní scéně vedl k vytvoření k několika meziparlamentních uskupení, jejichž cílem je usnadnit kontrolu. Autoři dále uvádějí, že nelze očekávat, že pouze vláda se bude podílet na zahraničních aktivitách. Častěji jsou zváni na jednání i poslanci a parlamenty jako celky pro řešení komplexních otázek, které vyžadují mnohostranný přístup.⁸

Povaha parlamentní diplomacie se začala významně vyvíjet od 50. let 20. století, kdy docházelo k užívání parlamentních procedur při mezivládním vyjednávání za účelem zjednodušení provádění klasické diplomacie.⁹

⁵ Druláková, Radka; Drulák Petr. *Tvorba a analýza zahraniční politiky*. 3. vyd. Praha: Oeconomica, 2011. ISBN 978-80-245-1815-2. str.33-34.

⁶ Tamtéž, str. 35.

⁷ Baldassarri, Elena. On importance of parliamentary exchanges in the relationship between Europe and North America. In: Niedd, Annamari; Soddu, Francesco. *Assemblee rappresentative, autonomie territoriali, culture politiche/ Representative Assemblies, Territorial Autonomies, Political Culutres*. Sassari, Editrice Domcratica Sarda, 2011. ISBN: 978-88-6025-17-3. Str. 401-411. Dostupné také z: https://www.academia.edu/3178954/The_importance_of_Parliamentary_exchanges_in_the_relationship_between_Europe_and_North_America

⁸ Wiesglas, Frans; de Boer, Gonnie. Parliamentary Diplomacy. *The Hague Journal of Diplomacy* 2. [online]. 6.1.2007. [cit. 19.3.2019]. DOI: 10.1163/187119007X180494. Dostupné z: <http://www.fransweisglas.nl/images/uploads/file/parliamentary%20diplomacy.pdf>

⁹ Stavridis, Stelios, Jančić, Davor. Introduction: The Rise of Parliamentary Diplomacy in International Politics. In: Stavridis, Stelios, ed.; Jančić, Davor, ed. *Parliamentary diplomacy in European and global governance*. Leiden: Brill Nijhoff, 2017. ISBN 978-90-04-32646-0. str. 5

Za moderní parlamentní diplomacii jsou považovány celosvětové autonomní aktivity parlamentů, které se vyvinuly z politické praxe parlamentů a které nejsou kodifikovány mezinárodním, ani vnitrostátním právem. Hlavní dominancí tohoto druhu diplomacie je její politická a neformální povaha.¹⁰

Mezi diplomatické oblasti, do kterých se parlamenty mohou zapojit patří prevence konfliktů ve formě neutrálního arbitra ve sporu, dále mohou zlepšovat meziparlamentní a multilaterální spolupráci a posilovat demokracii a transparentnost. Parlamenty se také více zapojují do asistence při budování států a při procesu demokratizace. Tato asistence může být poskytována v rámci meziparlamentních uskupení, jako například Parlamentní shromáždění Rady Evropy. Dánský parlament v rámci takovéto asistence pomáhal s rozvojem parlamentů v Gruzii, Afghánistánu i Kyrgyzstánu. Tato vzájemná pomoc není pouze výsadou rozvinutých zemí, ale i např. země v oblasti Kavkazu, přestože stále upevňují vlastní demokratické instituce, dávají příklad sousedním zemím, ve kterých dosud nebylo dosaženo stability. Setkávání parlamentů z rozvojových a rozvinutých zemí tak může vést k vzájemnému posuzování nedostatků, ale i výhod fungování vlastních parlamentů.¹¹

Stavridis doplňuje další aktivity, ve kterých se parlamenty mohou angažovat. Mezi tyto činnosti lze zahrnout uzavírání meziparlamentních smluv k podpoře mezistátních vztahů, vzájemné návštěvy a setkání na parlamentní úrovni, přijímání a vysílání parlamentních delegací, účast na multilaterálních meziparlamentních konferencích, vytváření přátelských vztahů, předávání know-how a budování důvěry. Jako příklad úspěšné meziparlamentní spolupráce lze uvést zlepšení vztahů mezi Velkou Británií a Tádžikistánem na parlamentní úrovni, kdy právě vzájemná setkávání vedla k usnadnění vytvoření lidskoprávní reformy a trestněprávní reformy v Tádžikistánu. Parlamentní diplomacie také rozšířila spolupráci a vzájemné vztahy s exekutivními orgány.¹²

Parlamentní diplomacie skrz posilování důvěry a porozumění má sklon k dlouhodobějšímu pragmatickému přístupu k dialogu. Politické strany a poslanci mohou využívat neformálních vztahů při vedení dialogů s prostředníky v momentě, kdy tradiční vztahy jsou napjaté. Díky přátelským vztahům nebo politické blízkosti v rámci politických stran mohou aktéři parlamentní diplomacie přeformulovat existující problém na méně bolestivou záležitost. Na druhou stranu může sdílená politická ideologie vyvolat spory mezi dalšími stranami, které se dialogu účastní.¹³

¹⁰ Stavridis, Stelios, Jančic, Davor. Introduction: The Rise of Parliamentary Diplomacy in International Politics. In: Stavridis, Stelios, ed.; Jančic, Davor, ed. *Parliamentary diplomacy in European and global governance*. Leiden: Brill Nijhoff, 2017. ISBN 978-90-04-32646-0. str. 6.

¹¹ Wiesglas, Frans; de Boer, Gonnie. *Parliamentary Diplomacy*. The Hague Journal of Diplomacy 2. [online]. 6.1.2007. [cit. 19.3.2019]. str. 93-99. DOI: 10.1163/187119007X180494. str. 96. Dostupné z: <http://www.fransweisglas.nl/images/uploads/file/parliamentary%20diplomacy.pdf>

¹² Stavridis, Stelios, Jančic, Davor. Introduction: The Rise of Parliamentary Diplomacy in International Politics. In: Stavridis, Stelios, ed.; Jančic, Davor, ed. *Parliamentary diplomacy in European and global governance*. Leiden: Brill Nijhoff, 2017. ISBN 978-90-04-32646-0. str. 6.

¹³ Fiott, Daniel. On value of parliamentary diplomacy. Madariaga Paper. Vol. 4, no.7. Madariaga – College of Europe Foundation, 4/2011 [online]. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/216769998_On_the_Value_of_Parliamentary_Diplomacy

Mezi důvody efektivnosti parlamentní diplomacie dle Fiotta patří několik faktorů, mezi které zařazuje velikost parlamentů. Z jeho pohledu vyšší počet poslanců v parlamentu vede k tomu, že při poskytování mediačních služeb, vedení dialogů nebo řešení konfliktů se může účastnit větší počet zkušených a odborných lidí. Dále to jsou také finanční a ústavní možnosti, resp. schopnost parlamentů vysílat a přijímat delegace z ostatních zemí.¹⁴

Na druhou stranu však parlamenty mají relativně slabší pozici na mezinárodním poli ve srovnání s vládami nebo nevládními organizacemi. Mezi hlavní problémy, se kterými se meziparlamentní organizace musejí potýkat, patří nejen nedostatek financí a zdrojů, ale i různorodost mandátů napříč delegacemi, které mohou způsobit neschopnost přijmout rozhodnutí. Také zájem o mezinárodní otázky na půdách parlamentů je v každé zemi jiný.¹⁵

1.2. Úrovně provádění parlamentní diplomacie

Existuje několik aktérů v rámci parlamentu, kteří vykonávají parlamentní diplomacii. Patří sem poslanci parlamentů, politické strany, místní parlamenty spolu s národními parlamenty a dále regionální a mezinárodní parlamenty. S ohledem na zmíněné aktéry lze určit tři úrovně parlamentní diplomacie. Jsou jimi poslanci parlamentů, politické strany a parlamenty jako celky.¹⁶

Tito aktéři se mohou setkávat formálně či neformálně, a to na mezinárodní nebo vnitrostátní úrovni. Pokud je parlamentní diplomacie prováděna na regionální úrovni, pak lze střetávání sledovat na meziregionální úrovni nebo uvnitř regionů.¹⁷

Vnitrostátní úrovni poslanci a politické strany využívají pro kontrolu provádění zahraniční politiky vládou. Takto mohou ovlivňovat i směřování a rozsah zahraniční politiky. Mezistátní úroveň parlamentní diplomacie je tvořena mezinárodními přátelskými skupinami a delegacemi, které mohou vést ke zvýšení legitimacy vlád ve třetích zemích. Vnitroregionální úroveň je dle Fiotta představována Evropským parlamentem, který podporuje dialog, kulturní výměnu a porozumění mezi členskými a nečlenskými státy Evropské unie. Meziregionální úroveň je pak rozuměno jako setkávání se různých parlamentů regionální úrovně pro podporu dialogu. Příkladem je Meziparlamentní unie.¹⁸

Kuta se ztotožňuje s Fiottem v tom, že parlamentní diplomacie probíhá na třech úrovních – poslanci, politické strany a parlament jako celek. Rozděluje je však do dvou skupin – makro

¹⁴ Fiott, Daniel. On value of parliamentary diplomacy. Madariaga Paper. Vol. 4, no.7. Madariaga – College of Europe Foundation, 4/2011 [online]. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/216769998_On_the_Value_of_Parliamentary_Diplomacy

¹⁵ WEISGLAS, FRANS W.; de BOER, GONNIE. Parliamentary Diplomacy. *The Hague Journal of Diplomacy* 2 (2007), str. 93-99. [online]. © 6.1.2007. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <http://www.fransweisglas.nl/images/uploads/file/parliamentary%20diplomacy.pdf>

¹⁶ Fiott, Daniel. On value of parliamentary diplomacy. Madariaga Paper. Vol. 4, no.7. Madariaga – College of Europe Foundation, 4/2011 [online]. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/216769998_On_the_Value_of_Parliamentary_Diplomacy

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ Fiott, Daniel. On value of parliamentary diplomacy. Madariaga Paper. Vol. 4, no.7. Madariaga – College of Europe Foundation, 4/2011 [online]. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/216769998_On_the_Value_of_Parliamentary_Diplomacy

a mikro úroveň. Mikro úroveň je představována politickými stranami a samotnými poslanci. Parlamentní diplomacie na makro úrovni je pak prováděna parlamentem jako celkem na nadnárodní úrovni. Účelem provádění parlamentní diplomacie na makro úrovni je kontrola vlád a vzájemné sladění postupů parlamentů při prosazování konkrétních úprav a vyvíjení tlaku na konkrétní vlády. Parlamenty na makro úrovni poskytují také další informace, které rozšiřují jednostranné informace poskytované národními vládami. Díky informacím z více zdrojů z dané země si tak mohou ostatní aktéři mezinárodního prostředí vytvořit kompletní obrázek o zahraniční politice dané země.¹⁹ Makroúroveň parlamentní diplomacie je pak dle Kuty představována vícestranným setkáváním parlamentářů. Mezi funkce parlamentní diplomacie na této úrovni jsou řazeny vícestranné konzultace, nastavování agendy a přenos témat na vnitrostátní úroveň.²⁰

„Mikro úroveň parlamentní diplomacie zahrnuje zahraniční aktivity poslanců. Jedná se o dvou a vícestranné kontakty, které vedou k posilování politického vědomí o zahraniční koncepci zahraniční politiky. V tomto smyslu vede aktivita jednotlivých poslanců k posilování širšího vědomí o postojích stran na vnitrostátní úrovni i v mezinárodních vztazích. Pomocí parlamentní diplomacie lze zajistit kontinuitu zprostředkovaných témat v zahraniční politice daného státu, protože postoje i momentálně opozičních stran mají šanci zaznít.“²¹

¹⁹ Kuta, Martin Ing. Mgr. *Zahraniční aktivity parlamentu jako doplněk zahraniční politiky*. Parlamentní institut. [online]. 2/2013. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://www.iir.cz/article/zahranicni-aktivity-parlamentu-jako-doplněk-zahranicni-politiky>

²⁰ Kuta, Martin Ing. Mgr. *Parlamentní diplomacie jako prvek víceúrovňové diplomacie. Zahraniční aktivity parlamentu jako doplněk zahraniční politiky*. Parlamentní institut. [online]. 2/2013. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=141420>. str. 11

²¹ Kuta, Martin Ing. Mgr. *Parlamentní diplomacie jako prvek víceúrovňové diplomacie. Zahraniční aktivity parlamentu jako doplněk zahraniční politiky*. Parlamentní institut. [online]. 2/2013. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=141420>. str. 8

2. Aktéři české zahraniční politiky a diplomacie

Zahraniční politika je především určována exekutivními rozhodnutími a opatřeními. Nicméně pro právní rámec tvorby zahraniční politiky je důležitá i zákonodárná moc, neboť v právním rámci se odehrává, a i reguluje realizace zahraniční politiky. Úrovně právního rámce jsou tři – ústavní, zákonná a podzákonná, na které je upraveno interní fungování některých institucí mající význam pro českou zahraniční politiku.²²

Ústava České republiky (dále také jako Ústava) je nejvyšším právním předpisem pro tvorbu zahraniční politiky, která upravuje základní vztahy a pravomoci mezi jednotlivými orgány – parlament, vláda a prezident.²³

Výkon zahraniční politiky je zejména pravomocí moci výkonné, která je za ni i zodpovědná. Řadí se sem hlava státu a vláda a vládní instituce sestávající z premiéra, ministerstev, koordinačních grémíí a zpravodajské služby.²⁴ Prezident zastupuje stát navenek. Jedná se o návštěvy v zahraničí a přijímání zahraničních návštěv v České republice. Dále prezident reprezentuje Českou republiku v právních vztazích s dalšími státy i mezinárodními organizacemi, avšak jeho formální rozhodnutí podléhají kontrasignaci předsedy vlády. Oproti tomu veřejná vystoupení hlavy státu kontrasignaci nepodléhají, a tak prezident může vyvíjet zahraničně-politické aktivity prostřednictvím těchto vystoupení. Prezident dále sjednává a ratifikuje mezinárodní smlouvy a je vrchním velitelem ozbrojených sil. Poslední jmenovaná pravomoc však více souvisí s vyznamenáváním a jmenováním vrcholných představitelů ozbrojených sil, neboť vyhlášení válečného stavu může vyhlásit pouze Parlament. V době ozbrojených konfliktů je tato role podstatně významnější i na mezinárodním poli. Prezident také přijímá vedoucí zastupitelských misí, pověřuje a odvolává vedoucí zastupitelských misí.²⁵

Druhým aktérem zahraniční politiky prováděné v rámci exekutivní moci je vláda. Vláda obecně má na starosti formulaci a výkon všech politik. Pravomoci vlády v zahraniční politice jsou rozhodnutí o vyslání ozbrojených sil mimo území České republiky a také rozhoduje o pobytu ozbrojených sil jiných států na území České republiky. Vláda rozhoduje i o průjezdu ozbrojených sil ostatních států přes území České republiky, jejich přeletu nebo o účasti českých ozbrojených sil na vojenských cvičení na území jiných států. Vláda rozhoduje i o účasti ozbrojených sil jiných států na vojenských cvičeních, které se konají na území České republiky. Vláda k ovlivnění zahraniční politiky může využívat následující tři nástroje:

²² Kořan, Michal. *Aktéři a tvorba české zahraniční politiky*, 1. vydání, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, o.p.s. (CDK): Masarykova univerzita, 2017. ISBN: 978-80-7325-420-9. str. 7

²³ Tamtéž str. 8

²⁴ Druláková, Radka; Drulák Petr. *Tvorba a analýza zahraniční politiky*. 3. vyd. Praha: Oeconomica, 2011. ISBN 978-80-245-1815-2. str.73

²⁵ Dostál, Vít; Borčany, Vít. Role prezidenta v zahraniční politice po zavedení přímé volby. In. Asociace pro mezinárodní otázky. [online]. 1/2018. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: https://www.amo.cz/wp-content/uploads/2018/01/AMO_role-prezidenta-v-zahranicni-politice-po-zavedeni-prime-volby.pdf

- 1) „*Vláda prostřednictvím úprav jednacího řádu nastavuje rámcová pravidla pro proces tvorby zahraniční politiky.*
- 2) *Prostřednictvím své výkonné role ovlivňuje povahu zahraniční politiky a provádí její výkon.*
- 3) *Prostřednictvím konkrétní diplomacie premiéra a ostatních členů vlády přímo zasahuje do vytváření zahraniční politiky.*“²⁶

Klíčovou roli při přípravě a provádění vládních aktivit na poli zahraniční politiky má ministerstvo zahraničních věcí. Ministerstvo zahraničních věcí má roli hlavního koordinátora zahraničně-politických aktivit České republiky. V rámci své činnosti:

- „*koordinuje činnost ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy v této oblasti a dohlíží nad dodržováním všech mezinárodních závazků státu,*
- *zajišťuje hájení zájmů ČR a jejich občanů v zahraničí,*
- *řídí zastupitelské úřady,*
- *zabezpečuje styky s orgány cizích států v ČR,*
- *spravuje majetek ČR v zahraničí*
- *zabezpečuje přípravu, sjednávání a vnitrostátní projednávání mezinárodních smluv a dohod,*
- *zabezpečuje vyhlásování mezinárodních smluv závazných pro ČR,*
- *bdí nad dodržováním mezinárodních smluv a dohod z hlediska zájmů ČR,*
- *uděluje souhlas pro vývoz a dovoz vojenského materiálu,*
- *zajišťuje přípravu pracovníků pro zahraniční službu.*“²⁷

Role Parlamentu v zahraniční politice ČR je formálně definovaná legislativním, resp. ústavním, rámcem, nicméně může využívat i neformální nástroje. Jako příklad lze uvést výměnu názorů a diskuzi mezi členy vlády a představiteli opozice. Dalším nástrojem je i parlamentní diplomacie.²⁸

Janebová obdobně jako Fiott sleduje aktivity Parlamentu ČR v oblasti zahraniční politiky na třech dílčích úrovních, které vymezuje jako role jedince, role již existujících těles, za které považuje výbory, komise nebo skupiny a role Parlamentu jako celek. Z jejího pohledu je lepší hodnocení zaměřit pouze na první dvě role, a to z důvodu bikamerálního uspořádání Parlamentu, kdy obě komory jednají samostatně s vlastními pravomocemi a jejich propojení je minimální.

Parlament může ovlivňovat zahraniční politiku zejména schvalováním mezinárodních smluv. Dále Parlament schvaluje koncepci zahraniční politiky a rozpočet navržený vládou. Prostřednictvím

²⁶ Kořan, Michal. *Aktéři a tvorba české zahraniční politiky*, 1. vydání, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, o.p.s. (CDK): Masarykova univerzita, 2017. ISBN: 978-80-7325-420-9, str. 15

²⁷ Druláková, Radka; Drulák Petr. *Tvorba a analýza zahraniční politiky*. 3. vyd. Praha: Oeconomica, 2011. ISBN 978-80-245-1815-2. str. 76

²⁸ Kořan, Michal. *Aktéři a tvorba české zahraniční politiky*, 1. vydání, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, o.p.s. (CDK): Masarykova univerzita, 2017. ISBN: 978-80-7325-420-9. str. 270

schválení nebo neschválení návrhu rozpočtu může Parlament ovlivňovat zahraniční politiku státu prostřednictvím alokace zdrojů v jednotlivých oblastech. Další významná role Parlamentu, kterou mu uděluje Ústava ČR, je možnost změny státní hranice. K této změně však může dojít pouze prostřednictvím ústavního zákona.²⁹

„Hypoteticky může dolní parlamentní komora zahraniční politiku ovlivnit i prostřednictvím své pravomoci vyslovit nedůvěru vládě. Jde o mechanismus, který má zajistit, aby se politika vlády zásadně neodchylovala od preferencí poslanců, kteří představují hlavní volené představitele občanů České republiky.“³⁰

2.1. Teorie evropské integrace

Předtím, než se práce bude zabývat přístupům Parlamentu České republiky k evropské integraci, je třeba vysvětlit podstatu tohoto pojmu, který se používá velmi běžně, ale každý mu přiřkládá různý význam.

Je třeba uvést, že jednotná definice evropské integrace neexistuje. Například Ernst Haas nahlíží na integraci jako na politický proces, v jehož rámci jsou političtí aktéři z různého národního prostředí vedeni k přesunu loajality, očekávání a politických aktivit do nového centra. Toto nové centrum dle Haase požaduje jurisdikci, nad již existujícími státy, nebo touto jurisdikcí již disponuje. Jeho definice integrace se omezuje pouze na integraci politickou a nezaobírá se například integrací ekonomickou. William Wallace pod pojmem integrace chápe „vytvoření a udržování intenzivních a různorodých vzorců interakcí mezi dříve autonomními jednotkami.“³¹ Simon Hix a Klaus Goetz nahlíží na evropskou integraci také jako na proces, ovšem dle jejich definice dochází ke dvěma vzájemně provázaným procesům, kterými jsou delegace politických kompetencí na nadnárodní úroveň a dále vytvoření nového souboru politických institucí s exekutivními, legislativními a soudními pravomocemi.³² Z definic evropské integrace lze nalézt následující společné charakteristiky evropské integrace:

- Územní omezení procesu integrace na evropský kontinent,
- Integrace je považována za proces,
- Integrace zahrnuje kromě složky politické a ekonomické i složky sociální a kulturní,
- Politická integrace vzniká v poválečném období a jejím hlavní charakteristikou je vytvoření ústředních institucí,
- Ústřední instituce mají určité pravomoci a autonomii,
- Základními aktéry integrace byly původně státy,

²⁹ Kořan, Michal. *Aktéři a tvorba české zahraniční politiky*, 1. vydání, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, o.p.s. (CDK): Masarykova univerzita, 2017. ISBN: 978-80-7325-420-9. str. 272-273

³⁰ Tamtéž. Str. 273

³¹ Kratochvíl, Petr. *Teorie evropské integrace*. 1. vydání. Praha: Portál, 2008. ISBN: 978-80-7367-467-0. str. 25.

³² Tamtéž, str. 25

– Aktéři vytvářejí sociálně-kulturní vazby a interakce.³³

2.2. Evropská agenda na půdě Parlamentu České republiky

Česká republika přistoupila k Evropské unii 1. května 2004 po patnáctiletém procesu přistoupení. Základem pro přistoupení České republiky do Evropské unie na institucionální úrovni byl Parlamentní výbor přidružení, který byl vytvořen ze zástupců Parlamentu ČR a Evropského parlamentu. Tento výbor se zabýval základními politickými problémy přípravy na vstup a také měl právo předkládat doporučení pro orgány přidružení a výkonné orgány. Poslanecká sněmovna i Senát v roce 1998 zřídily výbor pro evropskou integraci, jež se specializovaly na tři základní oblasti:

- 1) kontrola slučitelnosti návrhů zákonů s právem Evropské unie,
- 2) kontrola vlády v procesu vyjednávání a komunikace před vstupem ČR do Evropské unie,
- 3) jednání s výbory parlamentů členských zemí, Evropským parlamentem a s dalšími institucemi Evropské unie.³⁴

Po vstupu ČR do Evropské unie došlo na půdě Poslanecké sněmovny k přejmenování Výboru pro evropskou integraci na Výbor pro evropské záležitosti. Došlo nejen ke změně názvu, ale i ke změně činnosti tohoto výboru. Po přistoupení k Evropské unii je hlavní činností tohoto výboru kontrola legislativních návrhů sekundárního práva Evropské unie ještě před tím, než jsou tyto návrhy projednávány v Radě Evropské unie (dále jako Rada EU). Mezi další aktivity výboru pro evropské záležitosti patří kontrola vlády před jednáním v Radě EU, projednávání postoupených návrhů z vlády týkající se aktů a návrhů Evropské unie (projednávání probíhá na základě předběžných stanovisek vlády), a projednávání dalších záležitostí, např. nominace na obsazení zástupců ČR v orgánech Evropské unie.³⁵ Přestože je Výbor pro evropské záležitosti klíčovým výborem při projednávání záležitostí Evropské unie, mohou i další výbory Poslanecké sněmovny z vlastní iniciativy projednávat unijní dokumenty. Například agenda Společné zahraniční a bezpečnostní politiky byla přenesena na Zahraniční výbor. Tento výbor v rámci své činnosti pravidelně projednává vybraná témata Společné zahraniční a bezpečnostní politiky.³⁶

V Senátu je evropská agenda projednávána ve dvou výborech. Ve Výboru pro záležitosti Evropské unie a ve Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost. Výbor pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost se z agendy týkající se Evropské unie zabývá pouze společnou zahraniční a bezpečnostní politikou, ostatní záležitosti spadají do kompetence Výboru pro záležitosti Evropské

³³ Kratochvíl, Petr. *Teorie evropské integrace*. 1. vydání. Praha: Portál, 2008. ISBN: 978-80-7367-467-0. str. 26

³⁴ Parlament České republiky a Evropské unie. *Psp.cz*. [online]. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: https://www.psp.cz/eknih/cdrom/ic/pdf/13_Parlament_CR_EU_06_2017.pdf

³⁵ Parlament České republiky a Evropské unie. *Psp.cz*. [online]. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: https://www.psp.cz/eknih/cdrom/ic/pdf/13_Parlament_CR_EU_06_2017.pdf

³⁶ Kolář, P., Kysela J., Syslová, J., Georgiev, J., Pecháček, Š.: *Parlament České republiky*. 3. přepracované a aktualizované vydání. Praha: Leges, 2013, str. 379

unie.³⁷ Senát, obdobně jako Poslanecká sněmovna, projednává legislativní návrhy Evropské unie, nicméně stanovisko k pozici vlády k těmto návrhům musí zaujímat Senát jako celek, který tak jedná zpravidla na doporučení pověřeného výboru. Senátní usnesení jsou přijímána k aktuálním otázkám Evropské unie, jako jsou strategie rozšiřování nebo finanční regulace.³⁸

Před vstupem České republiky do Evropské unie tak spočívala role Parlamentu ČR vůči Evropské unii v přezkumu transpozice a implementace unijního práva do českého vnitrostátního systému. Po vstupu České republiky do Evropské unie však Parlament ČR získal možnost ovlivňovat podobu evropských směrnic, nařízení a dalších právních aktů Evropské unie.³⁹

Smlouva o Evropské unii z roku 2009 (dále též jako Lisabonská smlouva) umožnila národním parlamentům větší zapojení do projednávání unijních záležitostí a umožnila nové formy meziparlamentní spolupráce, jako například Konferenci parlamentních výborů pro evropské záležitosti (tzv. COSAC) nebo Meziparlamentní konference pro kontrolu společné zahraniční a bezpečnostní politiky a společné bezpečnostní a obranné politiky Evropské unie.

Lisabonská smlouva přišla s novými formami zapojení národních parlamentů do záležitostí Evropské unie, a to již na úrovni přímého zastoupení. Jedná se o mechanismus včasného varování, v jehož rámci mohou národní parlamenty zasílat stanoviska k návrhům právních aktů Evropské unie nejen národním vládám. Tato stanoviska k vymezeným případům mohou zasílat i Evropské komisi. Dle protokolu přiloženému k Lisabonské smlouvě mohou národní parlamenty v osmítýdenní lhůtě zaslat stanovisko, z jakého důvodu národní parlament usuzuje, že daný legislativní návrh neodpovídá principu subsidiarity. Tato stanoviska mohou být zaslána předsedům Evropského parlamentu, Rady Evropské unie a Evropské komise.⁴⁰

2.3. Parlamentní diplomacie Parlamentu České republiky

Osobní zapojení členů Parlamentu do oblasti zahraniční politiky se napříč oběma komorami různí. Je to dáno zejména jednacími řády obou komor Parlamentu. Poslanci disponují legislativní pravomocí a možností interpelovat členy vlády. Oproti tomu senátoři tyto pravomoci nemají, a tak vystupují za Senát jako celek. Interpelace jsou využívány především k demonstraci naplňování funkce kontroly členů vlády a jejich kritika. Využívány jsou tedy nejčastěji politiky opozičních stran.⁴¹

„Parlamentní diplomacie představuje zejména pro poslance a senátory z opozičních stran příležitost k zasahování do výkonu zahraniční politiky tak, jak je formulována exekutivou,

³⁷ Kolář, P., Kysela J., Syslová, J., Georgiev, J., Pecháček, Š.: Parlament České republiky. 3. přepracované a aktualizované vydání. Praha: Leges, 2013, str. 381

³⁸ Parlamentní kontrola agendy Evropské unie v Senátu. *Senat.cz*. [online]. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: https://www.senat.cz/senat/evropa/dokumenty_ke_stazeni/nasenatu.php?ke_dni=28.9.2018&O=11#kap5

³⁹ Kolář, P., Kysela J., Syslová, J., Georgiev, J., Pecháček, Š.: Parlament České republiky. 3. přepracované a aktualizované vydání. Praha: Leges, 2013, str. 368.

⁴⁰ Kolář, P., Kysela J., Syslová, J., Georgiev, J., Pecháček, Š.: Parlament České republiky. 3. přepracované a aktualizované vydání. Praha: Leges, 2013, str. 370-371

⁴¹ Kořan, Michal. *Aktéři a tvorba české zahraniční politiky*, 1. vydání, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, o.p.s. (CDK): Masarykova univerzita, 2017. ISBN: 978-80-7325-420-9. str. 273

*a definovat svoje vlastní zahraničněpolitické priority, potažmo tedy teoreticky dosáhnout toho, že v zahraniční politice dojde k reprezentaci širšího spektra názorů.*⁴²

Za stabilní aktivitu Parlamentu jako celku lze považovat vysílání stálých delegací do mezinárodních a meziparlamentních institucí a vytváření tzv. meziparlamentních skupin přátel, které jsou založené na bilaterálním principu. Stálé delegace jsou tvořeny členy obou stran Parlamentu. Vůči vnějšímu prostředí vystupují jako jeden celek, avšak organizace delegací je již v rukou jednotlivých komor. Tyto účasti jsou vnímány jako významná příležitost vedoucí k navázání neformálních styků s členy dalších parlamentů jiných států. Díky těmto neformálním stykům pak lze vzájemně sdílet aktuální pozice států a zkušenosti, a to nejen na úrovni Evropské unie, ale i na úrovni mezinárodní. Parlament České republiky má těchto šest stálých delegací při:

- Meziparlamentní unii,
- Parlamentním shromáždění NATO,
- Parlamentním shromáždění Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě,
- Parlamentním shromáždění Rady Evropy,
- Středoevropské iniciativě,
- Parlamentním shromáždění Unie pro Středomoří.⁴³

Meziparlamentní aktivity na půdě Evropské unie se uskutečňují v rámci Konference parlamentních výborů pro evropské záležitosti (dále jako COSAC nebo Konference). Tato Konference může Evropskému parlamentu, Radě Evropy a Komisi dávat každé pokyny, které považuje za účelné. Tato pravomoc byla COSACu udělena v rámci Lisabonské smlouvy.⁴⁴ COSAC však není rozhodovacím orgánem, ale pouze konzultačním a koordinačním orgánem. Na těchto konferencích se však projednávají klíčová témata evropské integrace.⁴⁵ Evropský parlament pravomocem mu uděleným Lisabonskou smlouvou pořádá každých šest měsíců meziparlamentní konferenci na téma společné bezpečnostní a obranné politiky a na téma společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Význam těchto konferencí spočívá ve výměně informací a zjištění nejlepší praxe v oblasti těchto dvou politik Evropské unie.

⁴² Kolář, P., Kysela J., Syslová, J., Georgiev, J., Pecháček, Š.: Parlament České republiky. 3. přepracované a aktualizované vydání. Praha: Leges, 2013, str. 283.

⁴³ Kořan, Michal. *Aktéři a tvorba české zahraniční politiky*, 1. vydání, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, o.p.s. (CDK): Masarykova univerzita, 2017. ISBN: 978-80-7325-420-9. str. 283

⁴⁴ Kořan, Michal. *Aktéři a tvorba české zahraniční politiky*, 1. vydání, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, o.p.s. (CDK): Masarykova univerzita, 2017. ISBN: 978-80-7325-420-9. str. 284

⁴⁵ Evropský parlament: vztahy s vnitrostátními parlamenty. In *Europarl.europa.eu*. [online]. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/22/evropsky-parlament-vztahy-s-vnitrostátními-parlamenty>

Poslanci a Senátoři mohou provozovat parlamentní diplomacii, kromě již výše uvedeného, na úrovni jednotlivce. Do této úrovně patří bilaterální setkávání na úrovni předsedů parlamentních komor, případně předsedů parlamentních výborů.⁴⁶

2.4. Přístupy vybraných českých politických stran k evropské integraci

Jak bylo uvedeno v předchozí kapitole, lze parlamentní diplomacii provádět také na úrovni politických stran. Vzhledem k tomu, že práce je zaměřená na provádění parlamentní diplomacie českým Parlamentem, je také třeba blíže specifikovat postavení českých politických stran k evropským otázkám a evropské integraci, na kterou jsou meziparlamentní jednání zaměřená. Tato kapitola popisuje postavení pěti hlavních politických stran k evropské integraci pro následné zkoumání vlivu politické příslušnosti na provádění parlamentní diplomacie. Bylo vybráno těchto politických stran patří Česká strana sociálně demokratická, Občanská demokratická strana, Křesťanská demokratická unie – československá strana lidová, Komunistická strana Čech a Moravy a ANO2011.

Přístup České strany sociálně demokratické k evropské integraci

Česká strana sociálně demokratická (dále jen ČSSD) na svém 39. sjezdu konaném v Brně ve dnech 10. – 11.3.2017 představila svůj dlouhodobý program, který se zaměřoval i na postavení České republiky v Evropské unii a její integraci. Evropská unie představuje pro ČSSD základní rámec hodnot a identit. Cílem této strany je demokratičtější a posílená Evropa schopně a efektivně zvládající krizové situace nejen v oblasti politické a bezpečnostní, ale i v oblasti ekonomické. Dle názoru ČSSD by Česká republika měla být v jádru Evropské unie, a proto je i pro dokončení hospodářské a měnové unie. ČSSD podpoří přijetí jednotné měny euro, ale vstup musí být pro Českou republiku výhodný, budou jasně nastavena a dodržována pravidla měnové unie, a nebudou ohroženy sociální práva. ČSSD dále zhodnocuje výhody z přijetí společné měny ve formě zvýšení obchodu, vytváření nových pracovních míst a snížení transakčních nákladů. Dle vyjádření ČSSD by „*Uvážnutí na vedlejší koleji evropské integrace by ČR zásadně poškodilo ekonomicky i politicky.*“⁴⁷

V sociálních otázkách na poli evropské integrace je pro ČSSD zásadní zavedení evropské minimální mzdy, která by se odvozovala od průměrného platu daného členského státu. Dále chce ČSSD prosazovat např. celoevropský sociální systém, snižování sociálních nerovností, daňovou harmonizaci a další.⁴⁸ Pro společný trh Evropské unie je dle ČSSD důležité zastavit odliv výroby do zemí s levnější pracovní silou, které však nejsou součástí společného trhu. V rámci financování fungování Evropské unie ČSSD navrhuje společnou korporátní daň, ekologické daně a daně z finančních transakcí jako další možné zdroje rozpočtu.⁴⁹

⁴⁶ Kořan, Michal. *Aktéři a tvorba české zahraniční politiky*, 1. vydání, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, o.p.s. (CDK); Masarykova univerzita, 2017. ISBN: 978-80-7325-420-9. str. 284

⁴⁷ Zaorálek, Lubomír. *Dlouhodobý program ČSSD*. In. Česká strana sociálně demokratická. [online]. 3/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://www.cssd.cz/data/files/20-39-sjezd-dlouhodoby-program.pdf>. Str. 11

⁴⁸ Kompletní výčet viz str. 12 Dlouhodobého programu

⁴⁹ Tamtéž, str. 12

ČSSD je zastáncem vytvoření společné evropské armády, a to z důvodu, že společné jednotky by mohly rychleji a účinněji zasáhnout ve státech Evropské unie v případech zásadního zhoršení bezpečnostní situace. Co se týče rozšíření Evropské unie o dalšího člena, Turecko, je ČSSD pro pokračování v přístupových rozhovorech s Tureckem. ČSSD v přístupových rozhovorech s Tureckem vidí nástroj k ovlivňování stavu demokracie a vlády práva v Turecku.⁵⁰ Závěrem si ČSSD klade za úkol vysvětlování široké veřejnosti význam Evropské unie a podporu společenské shody na členství České republiky v Evropské unii.⁵¹

Česká strana sociálně demokratická je na půdě Evropského parlamentu zastoupena Skupinou Pokorové spojenectví socialistů a demokratů.⁵²

Přístup Občanské demokratické strany k evropské integraci

Pro Občanskou demokratickou stranu (dále jen ODS) je členství v Evropské unii jedinou ekonomickou a politickou možností, jak ukotvit Českou republiku v evropském kontinentu. Evropskou integraci pak nepovažují jako cíl sám o sobě a na členství v Evropské unii pohlíží jako na prostředek k dosažení bezpečnosti a prosperity České republiky. Instituce Evropské unie jsou pak ze strany ODS vnímány jako nástroje k usnadnění si spolupráce se sousedními státy a partnery.⁵³

ODS je zastáncem tzv. flexibilní integrace, která je založena na praktickém partnerství členských států a kdy členské státy mají možnost zvolit si hloubku integrace dle vlastních preferencí. Jako základ evropské integrace je považován společný trh, na který by však neměla být uplatněna flexibilní integrace, ale měly by se na něm a jeho rozvoji podílet všechny členské státy stejně. ODS dále navrhuje ponechat současný stav integrace s odlišnými stupni míry integrace jednotlivých členských států a nepokoušet se vytvořit novou variantu spolupráce, která by předpokládala unifikaci. Dále chce ODS ponechat, kromě již zmíněného společného trhu, celní unii, společný rozpočet a schengenský prostor.⁵⁴

V souladu s principem flexibilní integrace by tak dle ODS mělo být otázkou členských států, stejně tak České republiky, zdali přistoupí do eurozóny. „*Například pro českou ekonomiku je zatím vlastní, na EU nezávislá měnová politika dostatečně efektivním a silným nástrojem k vyrovnávání globálních ekonomických výkyvů a k reakcím na hospodářské šoky.*“⁵⁵ Vstup České republiky do eurozóny není pro ODS přípustné.

⁵⁰ ČSSD: Společná evropská armáda by mohla být přínosem i v boji s nelegální migrací. In. EURACTIV. [online]. 10/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/cssd/>

⁵¹ Zaorálek, Lubomír. *Dlouhodobý program ČSSD*. In. Česká strana sociálně demokratická. [online]. 3/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://www.cssd.cz/data/files/20-39-sjezd-dlouhodoby-program.pdf> str. 12

⁵² Politické skupiny v Evropském parlamentu. In. EURACTIV. [online]. 11/2007, akt. 7/2016. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/evropske-volby/linksdossier/politicke-skupiny-v-evropskem-parlamentu/>

⁵³ Fiala, Petr; Zahradil, Jan; Dvořák, Petr; Kadlecová, Adéla; Krutílek, Ondřej. *Silné České v Evropě 21. století*. In. Občanská demokratická strana. [online]. 4/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: https://www.ods.cz/docs/volby2017/silne_cesko_v_evrope_21_stoleti.pdf

⁵⁴ tamtéž

⁵⁵ Fiala, Petr; Zahradil, Jan; Dvořák, Petr; Kadlecová, Adéla; Krutílek, Ondřej. *Silné České v Evropě 21. století*. In. Občanská demokratická strana. [online]. 4/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: https://www.ods.cz/docs/volby2017/silne_cesko_v_evrope_21_stoleti.pdf. Str. 16

Oproti ČSSD a jejich souhlasu s vytvořením evropské armády, se ODS kloní k plněním závazků vůči Severoatlantické alianci (NATO). Zejména koordinační roli by pak měla Evropská unie sehrávat v případě azylové politiky.⁵⁶

V případě rozšíření Evropské unie o Turecko, ODS schvaluje pokračování v přístupových rozhovorech s Tureckem, nicméně by se Turecko a Evropská unie měly dohodnout na ukončení procesu a shodnout se na novém rámci spolupráce. ODS zároveň nepředpokládá, že by s ohledem na domácí situaci v Turecku se Turecko stalo dalším členem Evropské unie.⁵⁷

Občanská demokratická strana byla v rámci Evropského parlamentu původně členem Evropské lidové strany, nicméně se v roce 2009 odtrhla z této strany a vytvořila vlastní Evropskou konzervativní a reformní skupinu.⁵⁸

Přístup KDU-ČSL k evropské integraci

KDU-ČSL (Křesťanská Demokratická Unie – Československá Strana Lidová) považuje evropskou integraci za *nejdůležitější politickou myšlenku a největším přínosem 20. století pro stabilitu světa*.⁵⁹ “Podobně jako ODS chce KDU-ČSL Transatlantickou vazbu zintenzivnit, a navíc ji chce rozšířit i o ekonomickou dimenzi.⁶⁰ Společná evropská armáda by dle strany mohla fungovat pouze jako platforma k s podpůrnou a doplňkovou funkcí k NATO.⁶¹

Oproti postoje ODS i ČSSD vůči Turecku, je KDU-ČSL zásadně proti přijetí Turecka jako dalšího člena Evropské unie a je i proti pokračování v přístupových rozhovorech s touto zemí. Toto odmítavé stanovisku zdůvodňuje rozdílností v samotných základních principech Evropské unie a Turecka. Jako konkrétní překážky pro vstup Turecka do Evropské unie je opětovné zavedení trestu smrti v Turecku a nerespektování demokratických principů. Na druhou stranu KDU-ČSL vnímá Turecko jako strategického partnera při řešení uprchlické krize.⁶²

KDU-ČSL je názoru, že určité kompetence by měly být přeneseny z evropské úrovně na úroveň národní. Dle této myšlenky by mělo být na rozhodnutí jednotlivých členských států, ke kterým

⁵⁶ Fiala, Petr; Zahradil, Jan; Dvořák, Petr; Kadlecová, Adéla; Krutílek, Ondřej. *Silné České v Evropě 21. století*. In. Občanská demokratická strana. [online]. 4/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: https://www.ods.cz/docs/volby2017/silne_cesko_v_evrope_21_stoleti.pdf.

⁵⁷ ODS: Společných unijních projektů musí být méně než dnes. In. *EURACTIV*. [online]. 10/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/ods-spolecnych-unijnich-projektu-musi-byt-mene-nez-dnes/>

⁵⁸ Politické skupiny v Evropském parlamentu. In. *EURACTIV*. [online]. 11/2007, akt. 7/2016. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/evropske-volby/linksdossier/politicke-skupiny-v-evropskem-parlamentu/>

⁵⁹ Základní směr politiky KDU-ČSL pro období 2017-2019. In. Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová. [online]. 5/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://www.kdu.cz/getattachment/O-nas/Dokumenty/Volebni-programy/Zakladni-smer-politiky-KDU-CSL-pro-obdobi-2017-2019.pdf.aspx>, str.28

⁶⁰ Tamtéž, str. 28.

⁶¹ KDU-ČSL: Je na nás politikách, abychom spoluobčanům vysvětlili výhody přijetí eura. In. *EURACTIV*. [online]. 10/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/kdu-csl-je-na-nas-politicich-abychom-spoluobcanum-vysvetlili-vyhody-prijeti-eura/>

⁶² KDU-ČSL: Je na nás politikách, abychom spoluobčanům vysvětlili výhody přijetí eura. In. *EURACTIV*. [online]. 10/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/kdu-csl-je-na-nas-politicich-abychom-spoluobcanum-vysvetlili-vyhody-prijeti-eura/>

politikám Evropské unie se přidají, a to na základě výhodnosti. Vstup České republiky do eurozóny je však dle KDU-ČSL důležité nejen z ekonomického, ale i politického hlediska.⁶³ Přijetí eura by mělo být podmíněno mj. i souhlasem obyvatelstva, přičemž vysvětlování obyvatelům výhody z přijetí eura si KDU-ČSL stanovila jako jednu z priorit.⁶⁴

Na půdě Evropského parlamentu má KDU-ČSL ideové zastoupení v rámci Evropské lidové strany (EPP).⁶⁵

Přístup Komunistické strany Čech a Moravy k evropské integraci

Dle Komunistické strany Čech a Moravy (dále jen KSČM) se Evropská unie potácí v krizi. V rámci voleb do Evropského parlamentu, které se budou konat od 23.5.2019 do 26.5.2019⁶⁶ sestavila KSČM volební program charakterizující její postoj k Evropské unii a integraci.⁶⁷ Dle KSČM má pro Českou republiku členství v Evropské unii význam pouze tehdy, pokud toto členství napomáhá usku- tečňovat národní zájmy a mírovou spolupráci evropských národů. KSČM chce obnovit suverenitu členských států a vrátit jim právo veta. Cílem je posílení role občanů, referend a občanských iniciativ, stejně tak je prioritou pro KSČM i role odborů. Spolupráce by pak měla být prohloubena v oblasti zdravotnických technologií, klinických testů a zdravotnických prostředků. Z ekologického pohledu na dopravu je pak třeba dle KSČM na Evropskou unii pohlížet jako na vnitrostátní dopravu. Evropská unie by se měla více orientovat na prohlubování celosvětové, spolupráce a méně často by se měla věnovat euroatlantické integraci. Strana jednoznačně odmítá společnou azylovou politiku, stejně tak odmítá vytvoření evropské armády.⁶⁸ Bezpečnost Evropy by měla mít celoevropský rozměr, měla by se tedy vztahovat i na nečlenské státy Evropské unie nebo NATO. Jako systém kolektivní obrany Evropy a vojenské spolupráce navrhuje KSČM přebudovat Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE). Pokud by bezpečnostní struktury v rámci Evropské unie vznikly, mělo by jejich působení být v souladu s mandátem Rady bezpečnosti OSN.⁶⁹

K otázkám přístupu České republiky k měnové unii je KSČM odmítavá, resp. odmítá stanovit termín přijetí společné měny. Také, obdobně jako KDU-ČSL je názoru, že by přijetí společné měny

⁶³ Základní směr politiky KDU-ČSL pro období 2017-2019. In. Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová. [online]. 5/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://www.kdu.cz/getattachment/O-nas/Dokumenty/Volebni-programy/Zakladni-smer-politiky-KDU-CSL-pro-obdobi-2017-2019.pdf.aspx>

⁶⁴ KDU-ČSL: Je na nás politikách, abychom spoluobčanům vysvětlili výhody přijetí eura. In. EURACTIV. [online]. 10/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/kdu-csl-je-na-nas-politicich-abychom-spoluobcanum-vysvetlili-vyhody-prijeti-eura/>

⁶⁵ Politické skupiny v Evropském parlamentu. In. EURACTIV. [online]. 11/2007, akt. 7/2016. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/evropske-volby/linksdossier/politicke-skupiny-v-evropskem-parlamentu/>

⁶⁶ European elections. In. European Parliament. [online]. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/at-your-service/en/be-heard/elections>

⁶⁷ Volební program KSČM k volbám do EP v roce 2019. In. Komunistická strana Čech a Moravy. [online]. 2/2019. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://www.kscm.cz/cs/nase-strana/program>

⁶⁸ Volební program KSČM k volbám do EP v roce 2019. In. Komunistická strana Čech a Moravy. [online]. 2/2019. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://www.kscm.cz/cs/nase-strana/program>

⁶⁹ KSČM: Současná azylová pravidla jsou v pořádku, není třeba je měnit. In. EURACTIV. [online]. 10/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/kscm/>

mělo být řešeno na úrovni referenda.⁷⁰ Důvodem pro odmítnutí eura je ztráta autonomní monetární politiky. Další negativum spatřuje strana v podílení se na řešení finančních problémů v eurozóně a dopadu rozhodnutí Evropské centrální banky, jejíž rozhodnutí by nemusely být pro Českou republiku vždy příznivé.⁷¹

V případě rozšíření Evropské unie o Turecko, přijímá KSČM odmítavé stanovisko. S Tureckem by nemělo ani dojít k pokračování přístupových rozhovorů, neboť z pohledu strany Turecko nerespektuje závazky z mezinárodních smluv.⁷²

KSČM je na půdě Evropského parlamentu členem Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice (EUL/NGL).⁷³

Přístup Hnutí ANO2011 k evropské integraci

Česká republika by dle Hnutí ANO měla být pevně zakotvená v Evropské unii. Životní zájem české exportně orientované ekonomiky je pak spatřován v zapojení do evropského trhu. Hnutí se chce zaměřit na ochranu vnějších hranic, společnou bezpečnost, další rozvoj vnitřního trhu a jeho liberalizace, jednotný digitální trh, energetická unie a další. Na druhou stranu však bezpečnost nevidí primárně ve strukturách Evropské unie, nýbrž v NATO, ke kterému by měla Evropská unie vytvořit pilíř. Dále by členské státy měly úžeji spolupracovat na úrovni bezpečnostních složek.⁷⁴ Nicméně tato bezpečnostní spolupráce má spočívat ve výměně informací. Garantem bezpečnosti by nadále dle Hnutí měly zůstat státy a jeho orgány. Jak bylo uvedeno výše, obranná integrace by měla proběhnout v rámci NATO, kdy by mělo dojít k vytvoření evropského klubu u NATO. Tento klub by řešil problémy týkající se evropských členů a svůj zájem by nesměroval na problémy Spojených států amerických a Kanady.⁷⁵

Vstup České republiky do eurozóny je pro Hnutí ANO možné pouze v době, kdy to bude odpovídat ekonomickým zájmům České republiky. Hnutí je pro aktivní podporu reformy eurozóny, která posílí hospodářskou a finanční stabilitu Evropské unie. Přijetí jednotné měny je pro Hnutí ANO přijatelné pouze tehdy, pokud dojde k výrazné reformě eurozóny.⁷⁶

⁷⁰ Volební program KSČM k volbám do EP v roce 2019. In. *Komunistická strana Čech a Moravy*. [online]. 2/2019. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://www.kscm.cz/cs/nase-strana/program>

⁷¹ KSČM: Současná azylová pravidla jsou v pořádku, není třeba je měnit. In. *EURACTIV*. [online]. 10/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/kscm/>

⁷² Tamtéž.

⁷³ Politické skupiny v Evropském parlamentu. In. *EURACTIV*. [online]. 11/2007, akt. 7/2016. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/evropske-volby/linksdossier/politicke-skupiny-v-evropskem-parlamentu/>

⁷⁴ Program hnutí ANO pro volby do Poslanecké sněmovny 2017. In. *ANO bude líp*. [online]. 2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/file/edee/2017/09/program-hnuti-ano-pro-volby-do-poslanecke-snemovny.pdf>

⁷⁵ ANO: O podmínkách azylu musí rozhodovat stát, nikoliv byrokrati v Bruselu. In. *EURACTIV*. [online]. 10/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/ano/>

⁷⁶ Program hnutí ANO pro volby do Poslanecké sněmovny 2017. In. *ANO bude líp*. [online]. 2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/file/edee/2017/09/program-hnuti-ano-pro-volby-do-poslanecke-snemovny.pdf>

K případnému rozšíření Evropské unie o Turecko se Hnutí staví odmítavě. Nesouhlasí ani s pokračováním v přístupových rozhovorech s Tureckem. Je to z důvodu odlišností hodnot a dle Hnutí „*v zájmu EU je rozšíření v Evropě, nikoliv směrem na Blízký východ.*“⁷⁷ Hnutí podporuje postupnou integraci zemí Západního Balkánu do Evropské unie, ale za předpokladu reforem, které upevňují právní stát a převzetí unijní legislativy.⁷⁸

Hnutí ANO chce usilovat o vytvoření nových aliancí, které budou nad rámec Visegrádské skupiny – Hnutí míří na Francii a Německo jakožto klíčové země v otázkách bezpečnosti a dalšího směřování Evropské unie.⁷⁹

⁷⁷ ANO: O podmínkách azylu musí rozhodovat stát, nikoliv byrokrati v Bruselu. . In. *EURACTIV*. [online]. 10/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/ano/>

⁷⁸ Program hnutí ANO pro volby do Poslanecké sněmovny 2017. In. *ANO bude líp*. [online]. 2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/file/edee/2017/09/program-hnuti-ano-pro-volby-do-poslanecke-snemovny.pdf>

⁷⁹Tamtéž.

3. Analýza dostupných dokumentů

Parlamentní diplomacii, tak jak byla definována v podkapitole 1.1., lze shrnout jako angažovanost parlamentů při řešení mezinárodních otázek, a to formou od nejrozličnějších druhů setkání až po asistenci při procesu demokratizace. Tato část práce je věnována analýze veřejně dostupných dokumentů z internetových stránek Poslanecké sněmovny a Senátu České republiky. V rámci této analýzy je zjišťována právě četnost provádění parlamentní diplomacie formou setkání Výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny a Výboru pro záležitosti Evropské unie Senátu, neboť právě tyto dva výbory jsou hlavními orgány, kteří se v Parlamentu České republiky zabývají agendou Evropské unie. Analýza se zaměřuje na období od 1.1.2014 do 31.12.2018. Toto období bylo vybráno z důvodu, že se jedná o podstatnou většinu funkčního období Výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny a také Evropského parlamentu. Přestože funkční období obou institucí začalo před 1.1.2014 a stále trvá, nejsou data před 1.1.2014 a od 1.1.2019 zahrnuta do práce z důvodu, že tato data nepokrývají stejně dlouhé časové úseky, tedy kalendářní rok jako je tomu ve vymezeném období, a nemohlo by tedy dojít k adekvátnímu meziročnímu srovnání při analýze provádění parlamentní diplomacie.

Na základě takto vymezeného období lze sledovat provádění parlamentní diplomacie na jednom období, které se skládá ze stejně dlouhých časových úseků, při stejném personálním obsazení a zkoumání tak není ovlivněno změnami ve složení členů výboru pro evropské záležitosti a europoslanců. Co se týče Senátu, ve Výboru pro záležitosti Evropské unie byl v roce 2014 do čela výboru zvolen Václav Hampl, který se také účastnil většiny jednání za Senát za sledované období. Vliv personálních změn ve Výboru pro záležitosti Evropské unie s ohledem na délku mandátu senátorů by tedy neměl být ve sledovaném období ovlivněn, neboť jeho předseda, který převážně reprezentoval horní komoru Parlamentu ČR, byl po celé sledované období stejný.

Tato část si klade za cíl zjistit aktivitu Parlamentu ČR a jednotlivých výborů v otázkách týkající se evropských záležitostí a způsobu hájení a prosazování národních zájmů na úrovni Evropské unie prostřednictvím uskutečněných parlamentních setkání.

3.1. Metodologické východisko k analýze dokumentů

Dokumentem se rozumí předmět, který byl vytvořen za účelem přenosu a zachování informací. Dokumenty mohou být rozděleny na primární a sekundární. Za primární dokumenty jsou považovány například úřední záznamy, oficiální protokoly, údaje o tržbách, tedy takové dokumenty, které vznikly přímo u zdroje. Sekundární dokumenty vznikají zpracováním dokumentů primární. Primární dokumenty jsou pro potřeby analýz nedůležitější, neboť jejich dalším zpracováním může docházet ke zkreslení dat a snížení věrohodnosti dokladu.⁸⁰

⁸⁰ BEDRNOVÁ, Eva a kol. *Manažerská psychologie a sociologie*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-239-0. str. 59

Pro účely této práce jsou za primární dokumenty považovány zprávy uváděné na internetových stránkách Poslanecké sněmovny a Senátu, které specifikují jednotlivé druhy návštěv. Tyto zprávy poskytují informace o druhu setkání, účastnících setkání a termínů, ve kterých návštěvy proběhly, a také krátké shrnutí obsahu návštěv. Informace získané z internetových stránek Poslanecké sněmovny a Senátu byly dále ověřovány na oficiálních stránkách jednotlivých níže uvedených kategorií, neboť poskytují obsáhlejší informace o uskutečněných setkání od časového harmonogramu programu, listu účastníků po uveřejnění přijatých závěrů. Dvojí ověřování proběhlo i z důvodu, že informace k provádění parlamentní diplomacie Výborem pro záležitosti Evropské unie Senátu ČR jsou volně dostupné pouze do roku 2014. Informace získané ze stránek Poslanecké sněmovny tak byly prvotním zdrojem, které byly díky oficiálním stránkám jednotlivých typů setkávání dále rozšířeny o informace k činnosti senátního Výboru pro záležitosti Evropské unie. Za primární dokumenty jsou v této práci považovány nejen zprávy z internetových stránek jednotlivých komor Parlamentu ČR, ale i z internetových stránek jednotlivých druhů setkání.

Informace zjištěné z výše uvedených primárních dokumentů byly rozděleny dle jednotlivých let, typů setkání, způsobu zastupování českého Parlamentu a dle obsahu jednání. Vzhledem k tomu, že tématem práce jsou pouze otázky Evropské unie, je provedena analýza zaměřena pouze na parlamentní diplomacii v této oblasti. Dle četnosti uskutečněných druhů setkání byly tyto setkání rozděleny do šesti kategorií, v rámci kterých analýza dokumentů proběhla. Jsou to tyto kategorie:

1. Konference parlamentních výborů pro evropské záležitosti – tzv. COSAC
2. Evropský semestr
3. Meziparlamentní konference
4. Meziparlamentní zasedání
5. Setkání s europoslanci
6. Jiné

3.2. Vlastní analýza

Mezi hlavní témata na Konferencích parlamentních výborů pro evropské záležitosti patřily ve sledovaném období role institucí Evropské unie v procesu přibližování se občanům⁸¹, integrační procesy⁸², společná azylová politika a migrace⁸³. Cílem těchto konferencí je získat informace o přístupu jednotlivých národních parlamentů a Evropského parlamentu k probíraným tématům Evropské unie. Tyto informace pak COSAC vydává formou Půlročních zpráv, které jsou následně zveřejňovány.

⁸¹ Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 26. – 27. 1. 2014 v Řecku. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/51-greece-2014/>

⁸² Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 30.11-2.12.2014 v Itálii. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/52-italy-2014/>

⁸³ Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 12.-13.7.2015. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/54-luxembourg-2015/>

Evropský semestr byl zaveden v roce 2010 za účelem umožnit členským státům koordinaci svých hospodářských politik v průběhu celého roku, a také aby řešily ekonomické problémy, kterým Evropská unie čelí jako celek. Smyslem zavedení evropského semestru je zajištění dobrého stavu veřejných financí, zabránění vzniku přílišné makroekonomické nerovnováhy uvnitř Evropské unie, podpora přílivu investic a podpora strukturálních reforem zaměřených na větší růst a vyšší zaměstnanost.⁸⁴ Členským státům jsou při Evropském semestru předloženy pokyny na úrovni Evropské unie, ke kterým jednotlivé členské státy následně předkládají vlastní plány politik, tzv. národní programy reforem, které jsou potřeba posoudit na úrovni Evropské unie. Tyto národní plány jsou vyhodnocovány a členským státům jsou poté předloženy doporučení pro jejich vnitrostátní rozpočtové a reformní politiky, u kterých se očekává, že tato doporučení budou zohledněna při sestavování národních rozpočtů.⁸⁵

Meziparlamentní zasedání se konají v pravidelných šesti měsíčních intervalech a týkají se aktuálních otázek evropské integrace. Zasedání se věnují širším tématům společných zájmů zejména na úrovni setkání parlamentů nebo parlamentních výborů.⁸⁶ V obecné rovině se na meziparlamentních zasedání řeší rozhodovací procesy parlamentů a upevňování orgánů a institucí Evropské unie.⁸⁷ Ve sledovaném období se témata meziparlamentních zasedání týkala konkrétně otázek prosazování práv občanů při uplatňování unijního práva a posilování role národních parlamentů⁸⁸, migrace a společného evropského azylového systému⁸⁹, systému zdaňování⁹⁰ i otázek životního prostředí⁹¹.

Mezi témata probíraných na meziparlamentních konferencích patřila ve sledovaném období zejména budoucnost Evropy, konkrétně budoucnost zemědělské a kohezní politiky Evropské unie⁹²

⁸⁴ Evropský semestr: důvody zavedení a princip fungování. In. *Ec.europa.eu*. [online]. [cit. 11.4.2019]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/framework/european-semester-why-and-how_cs

⁸⁵ Jak funguje evropský semestr? In. *Consilium.europa.eu*. [online]. [cit. 11.4.2019]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/european-semester/how-european-semester-works/>

⁸⁶ Meziparlamentní spolupráce. In *Senát.cz*. [online]. [cit. 11.4.2019]. Dostupné z: https://www.senat.cz/senat/evropa/meziparlamentni/index.php?ke_dni=4.9.2018&O=11

⁸⁷ Evropský parlament: vztahy s vnitrostátními parlamenty. In *Europarl.europa.eu*. [online]. [cit. 11.4.2019]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/22/evropsky-parlament-vztahy-s-vnitrostátními-parlamenty>

⁸⁸ Meziparlamentní zasedání JURI. *PSP.cz* [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=12033>

⁸⁹ Meziparlamentní zasedání v Bruselu. *PSP.cz* [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10655> a Zasedání LIBE v Bruselu. *PSP.cz* [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=9863>

⁹⁰ Meziparlamentní zasedání v Bruselu. *PSP.cz* [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=7986>

⁹¹ Meziparlamentní zasedání v Bruselu. *PSP.cz* [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=7654>

⁹² Meziparlamentní zasedání v Bruselu. *PSP.cz* [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=12499>

a budoucnost přístupového procesu se zaměřením na balkánské země⁹³. Dále se konference věnovaly tématům stability, hospodářské koordinace, správě a řízení Evropské unie.⁹⁴

Setkání s europoslanci proběhlo za účelem projednání aktuálních otázek Evropské unie, jako migrace, referendum o setrvání Velké Británie v Evropské unii nebo stanovení cílů české vlády v rámci deseti politických priorit Evropské komise.

Do šesté kategorie jsou zařazena jednání, která jsou svojí povahou specifická a nezařaditelná do výše uvedených skupin 1-5, neboť se nekonají v pravidelných intervalech, anebo se takovéto setkání uskutečnilo ve sledovaném období pouze jednou. Do této skupiny byly zahrnuty specializovaná zasedání, jako např. zasedání skupiny pro kontrolu Europolu, bilaterální návštěvy související s Evropskou unií, např. setkání s vyjednavatelem pro odchod Velké Británie z Evropské unie, Michele Barnierem⁹⁵, dále účast na konferencích v Bruselu⁹⁶, bilaterální setkání⁹⁷ nebo setkávání s partnerskými výbory Evropského parlamentu.⁹⁸

⁹³ Meziparlamentní konference v Bukurešti. *PSP.cz* [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=11795>

⁹⁴ Meziparlamentní konference v Lucembursku. *PSP.cz* [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=8350> a Meziparlamentní konference ve Vídni. *PSP.cz* [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=11677>

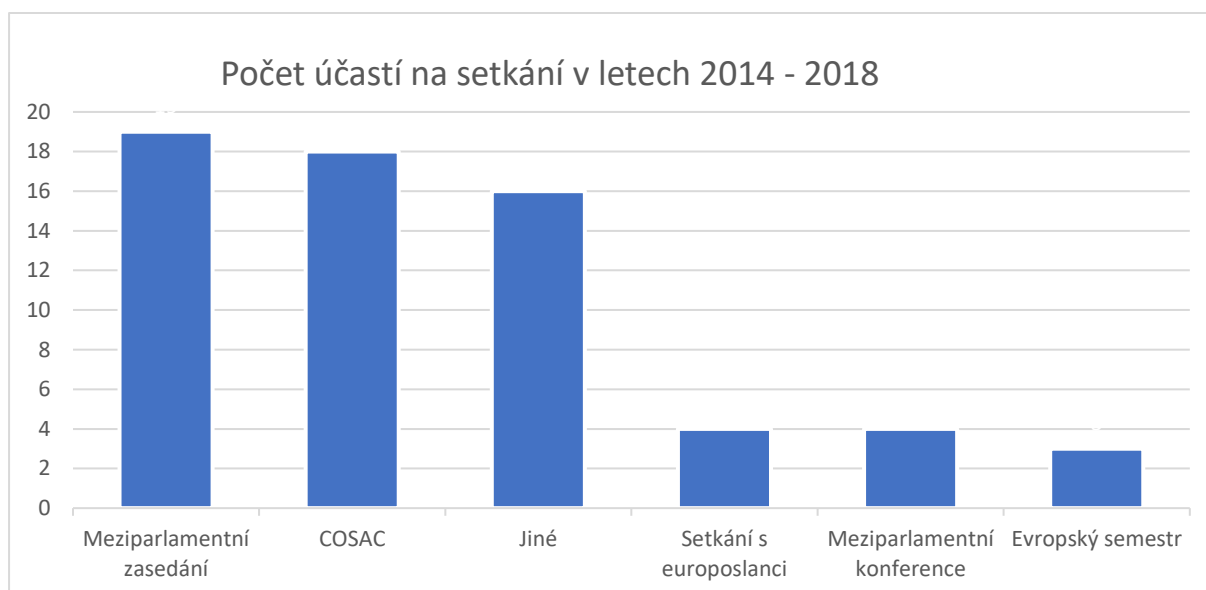
⁹⁵ Setkání s hlavním vyjednavatelem EU pro brexit M. Barnierem. *PSP.cz* [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=11045>

⁹⁶ Konference v Bruselu. *PSP.cz* [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=8079>

⁹⁷ Bilaterální návštěva Rakouska. *PSP.cz* [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6552>

⁹⁸ Např.: Zasedání výboru FEMM v Bruselu. *PSP.cz* [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10832>; Zasedání LIBE v Bruselu. *PSP.cz* [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10773>

Graf č. 1 - Počet účastí na setkání v letech 2014 - 2018

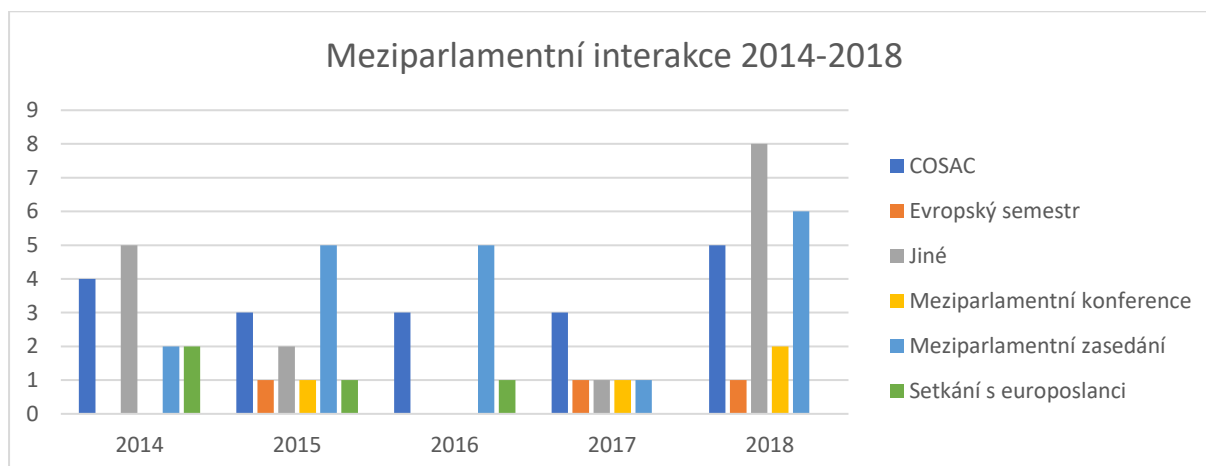
Zdroj: vlastní zpracování⁹⁹

Ve sledovaném období došlo celkem k 64 druhů setkání na parlamentní úrovni. Jak vyplývá z grafu, mezi nejčastějšími interakcemi byla setkání na meziparlamentních zasedání s celkem 19 účastmi, následoval COSAC s 18 účastmi a dále kategorie jiné, v jejímž rámci došlo k 16 různým druhům setkání.

Z grafu č. 1 a v návaznosti na specifikaci témat v úvodu podkapitoly 3.2. lze vyvodit, že mezi hlavní témata řešená na parlamentní úrovni patřila ve sledovaném období budoucnost Evropy a evropská integrace. Naopak nejméně účastí zaznamenali čeští parlamentáři v rámci evropského semestru. Z celkem 64 návštěv se tedy pouze tři zaměřovaly na koordinaci hospodářských politik. Meziparlamentní konference shodně se setkání s europoslanci zaznamenaly ve sledovaném období celkem čtyři setkání. Následující graf rozlišuje jednotlivé druhy setkání a počty jejich uskutečnění za jednotlivé roky sledovaného období.

⁹⁹ Na základě informací uveřejněných v aktualitách Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Aktuality. PSP.cz. [online]. [cit.14.4.2019]. Za období 2017-2019. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512> a Aktuality. PSP.cz. [online]. [cit.14.4.2019]. Za období 2014-2017. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&o=7>. Dalším zdrojem jsou stránky COSACu. Conference of Parliamentary Committees for Union Affairs of Parliaments of the European Union. Cosac.eu. [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/en/>. Dalším zdrojem pro zpracování datové analýzy byly využity stránky Evropského parlamentu s archivem meziparlamentních zasedání. Europarl.europa.eu. [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/interparliamentary-meetings/archives-of-icms.html>

Graf č. 2 - Meziparlamentní interakce 2014 - 2018

Zdroj: vlastní zpracování¹⁰⁰

Mezi pravidelná a nejčastější setkání, jak mj. vyplývá i z předchozího grafu, kterých se čeští zástupci účastnili, patří COSAC a meziparlamentní zasedání. Z grafu č.2 vyplývá, že obě z uvedených setkání se konají v každém sledovaném období, a to minimálně 2 za období, s výjimkou roku 2017 v případě meziparlamentního zasedání. Meziročně lze vysledovat i postupné snižování počtu setkání s europoslanci, které se v roce 2014 konalo dvakrát a v následujících dvou letech, jak vyplývá z dostupné dokumentace, se intenzita setkání snížila na jednou za rok, až v roce 2017 ustala.

¹⁰⁰ Na základě informací uveřejněných v aktualitách Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Aktuality. PSP.cz. [online]. [cit.14.4.2019]. Za období 2017-2019. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512> a Aktuality. PSP.cz. [online]. [cit.14.4.2019]. Za období 2014-2017. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&o=7>. Dalším zdrojem jsou stránky COSACu. Conference of Parliamentary Committees for Union Affairs of Parliaments of the European Union. Cosac.eu. [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/en/>. Dalším zdrojem pro zpracování datové analýzy byly využity stránky Evropského parlamentu s archivem meziparlamentních zasedání. Europarl.europa.eu. [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/interparliamentary-meetings/archives-of-icms.html>

V roce 2018 došlo ke skokovému nárůstu setkání spadající do kategorie Jiné. Konkrétně v roce 2018 došlo k setkání skupiny pro Europol¹⁰¹, zasedání výborů v Bruselu¹⁰², setkání s hlavním vyjednavatelem Evropské unie pro odchod Spojeného království z Evropské unie¹⁰³, účast na konferenci k Víceletému finančnímu rámci EU¹⁰⁴, či bilaterální návštěvy uskutečněné s předsedkyní partnerského výboru Národního shromáždění Francie¹⁰⁵. Oproti jednomu setkání v roce 2017 došlo v roce 2018 k nárůstu setkání v této kategorii na osm. Vzhledem k tomu, že rovněž došlo v roce 2018 k nárůstu účasti i na meziparlamentních zasedáních a konferencích, lze považovat rok 2018 za nejaktivnější období zástupců Parlamentu při prosazování české politiky na evropské půdě. Meziparlamentních zasedání se čeští představitelé zúčastnili v roce 2018 celkem šestkrát, což je nejvíce za sledované období. Z provedené analýzy vyplývá, že hlavními tématy meziparlamentních zasedání v roce 2018 byla migrace¹⁰⁶, implementace předpisů pro ochranu dat¹⁰⁷, evropské kulturní dědictví¹⁰⁸, lidská práva¹⁰⁹ a práva občanů při zavádění a uplatňování unijního práva¹¹⁰. Dle zveřejněných dokumentů neproběhlo v roce 2018 setkání s europoslanci. Nicméně dle rozhovorů se senátory k setkáním docházelo v průběhu celého sledovaného období (viz podkapitola 4.3.).¹¹¹ V roce 2018 rovněž došlo k nárůstu počtu účastí na COSAC, kdy ze tří účastí uskutečněných v roce 2017, vzrostl jejich počet na pět. V rámci těchto pěti setkání se řešila témata spojená s nadcházejícími volbami do Evropského parlamentu, současná situace odchodu Velké Británie z Evropské unie, budoucnost a perspektiva Evropské unie, nové podněty k politice rozšiřování, elektronicky poskytované služby a prevence a boj proti nelegální migraci.¹¹²

COSACu se v roce 2017 čeští poslanci a senátoři účastnili nejvíce ze všech uskutečněných setkání v tomto roce. Z celkových sedmi setkání jich tři proběhly v rámci Konference parlamentních

¹⁰¹ Setkání skupiny pro Europol. *PSP.cz* [online]. ©18.9.2018. [cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=11723>

¹⁰² Zasedání výboru FEMM v Bruselu. *PSP.cz* [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10832>; Zasedání LIBE v Bruselu. *PSP.cz* [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10773>

¹⁰³ Setkání s hlavním vyjednavatelem EU pro brexit M. Barnierem. *PSP.cz* [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=11045>

¹⁰⁴ Konference k Víceletému finančnímu rámci EU. *PSP.cz* [online]. © 29.6.2018. [cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=11539>

¹⁰⁵ Přjetí francouzské předsedkyně VEZ S. Thillaye. *PSP.cz* [online]. © 19.4.2018. [cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=11162>

¹⁰⁶ Meziparlamentní zasedání v Bruselu. *PSP.cz* [online]. ©19.1.2018 [cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10655>

¹⁰⁷ Meziparlamentní zasedání LIBE. *PSP.cz* [online]. ©10.5.2018 [cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=11251>

¹⁰⁸ Meziparlamentní zasedání CULT. *PSP.cz* [online]. ©16.11.2018 [cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=12031>

¹⁰⁹ Meziparlamentní zasedání DROI. *PSP.cz* [online]. ©16.11.2018 [cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=12032>

¹¹⁰ Meziparlamentní zasedání JURI. *PSP.cz* [online]. ©16.11.2018 [cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=12598>

¹¹¹ Rozhovor se senátorem Hamplem dne 17.4.2019

¹¹² Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 18.-20.11.2018 ve Vídni. *COSAC.eu* [online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/60-austria-2018/lx-cosac-18-20-november-2018-vienna/> a Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 21.-22.1.2018, 26.3.2018 a 17.-19.6.2018 v Bulharsku. *COSAC.eu* [online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/59-bulgaria-2018/>

výborů pro evropské záležitosti. Na těchto setkáních se probíral nevyužitý potenciál Evropské unie, výsledek britského referenda o setrvání v Evropské unii, migrace a diskuze nad pracovním programem Evropské komise.¹¹³ V tomto roce se také po jedné účasti čeští parlamentáři zúčastnili evropského semestru a meziparlamentní konference na téma migrace¹¹⁴, dále mezinárodního zasedání ke společnému evropskému azylovému systému¹¹⁵ a v rámci kategorie Jiné se poslanci zúčastnili bilaterální meziparlamentní konference uspořádané rakouskou Národní radou ve Vídni. Tématem této konference byla subsidiarita¹¹⁶.

Přestože se na první pohled může zdát, že rok 2016 byl pro parlamentní diplomacii nejméně příznivým, není tomu tak. V roce 2016 se uskutečnilo devět setkání, z toho jedno na úrovni setkání s europoslanci, dále proběhly tři účasti na COSAC a v pěti případech se poslanci a senátoři účastnili meziparlamentních zasedání. V následujícím roce, tedy v roce 2017, však došlo pouze k sedmi účastem. Nicméně oproti roku 2016 byla v roce 2017 setkání rozptýlena do více typů setkání. Jestliže v roce 2016 bylo zcela abstrahováno o evropský semestr a meziparlamentní konferenci, v následujícím roce bylo o tyto dva typy setkávání rozšířeno. Stalo se tak však na úkor meziparlamentních zasedání, o které bylo v roce 2017 sníženo z pěti v roce 2016 na pouhou jednu účast. Rok 2016 je také jediným, kdy nedošlo k žádnému specifickému typu setkání spadající do kategorie Jiné. Na meziparlamentních zasedáních se v roce 2016 za účasti českých představitelů Parlamentu ČR jednalo o budoucnosti institucionálního rámce Evropské unie a reformy volebního práva¹¹⁷, dále parlamentní kontrole Euro-
polu¹¹⁸, směrnice týkající se vysílání pracovníků¹¹⁹ a zdaňování¹²⁰. Poslanci a senátoři se na Konferenci parlamentních výborů pro evropské záležitosti věnovali otázkám Europolu, evropským prioritám pro rok 2016, výměně zkušeností v oblasti parlamentní kontroly a parlamentní diplomacie a obchodní smlouvě mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými nazvou The Transatlantic Trade and Investment Partnership.¹²¹

¹¹³ Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 22.-23.1.2017 ve Vallettě. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/57-malta-2017/> a Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 9.-10.7.2017 a 26.-28.11.2017 v Tallinnu. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/58-estonia-2017/>

¹¹⁴ Zasedání LIBE v Bruselu. PSP.cz [online]. ©21.6.2017. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10222>

¹¹⁵ Zasedání LIBE v Bruselu. PSP.cz [online]. ©3.3.2017 [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=9863>

¹¹⁶ Meziparlamentní zasedání v Bruselu. PSP.cz [online]. ©4.12.2017.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10525>

¹¹⁷ Meziparlamentní zasedání v Bruselu. PSP.cz [online]. ©22.11.2016.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=9585>

¹¹⁸ Meziparlamentní zasedání v Bruselu. PSP.cz [online]. ©22.11.2016.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=9584>

¹¹⁹ Meziparlamentní zasedání v Bruselu. PSP.cz [online]. ©4.10.2016.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=9380>

¹²⁰ Meziparlamentní zasedání v Bruselu. PSP.cz [online]. ©15.4.2016.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=8936>

¹²¹ Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 10.-11. 7.2016 a 13.-15.11.2016 v Bratislavě. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/56-slovakia-2016/> a Setkání předsedů

Roky 2014 a 2015 jsou na počty setkání stejné, nicméně dle grafu lze říci, že parlamentní diplomacie byla v roce 2015 aktivnější, neboť oblasti setkání byly oproti roku 2014 rozšířeny o evropský semestr a meziparlamentní konferenci, čímž došlo k diverzifikaci agendy a navázání nových kontaktů. Rok 2015 je pak jediným rokem, kdy došlo k setkání v rámci všech šesti typů sledovaných setkání. V roce 2015 došlo celkem ke třinácti setkání, z toho pět na meziparlamentních zasedání a tři při COSACu. Jednou se poslanci a senátoři účastnili meziparlamentní konference, evropského semestru a došlo i na setkání s europoslanci. V kategorii jiné došlo ke dvěma setkání. Jedním z těchto setkání byla účast na konferenci v Bruselu v rámci předsednictví ve skupině Visegrádské čtyřky, kterou Česká republika uspořádala společně s Evropským parlamentem. Tématem této konference byla geopolitika, energetika a střední Evropa.¹²² Druhé setkání v rámci kategorie jiné bylo přijetí delegace skupiny přátel francouzského Národního shromáždění.¹²³ V tomto období se na meziparlamentních zasedání probíral systém ochrany vnějších hranic Evropské unie¹²⁴, životní prostředí¹²⁵ a trvale udržitelný rozvoj¹²⁶, migrace¹²⁷ a agresivní daňové plánování¹²⁸. Migrace a ochrana vnějších hranic byla i tématem na COSACu. Dále se na setkání COSACu v roce 2015 řešily bezpečnostní otázky spojené s Blízkým východem a severní Afrikou, evropská obchodní politika, ale také budoucnost parlamentního hlasování v unijních záležitostech. Meziparlamentní konference byla v roce 2015 věnována tématu stability hospodářské spolupráce a řízení v Evropské unii.¹²⁹

V prvním roce sledovaného období se uskutečnilo celkem třináct setkání. Největší zastoupení bylo uskutečněno v rámci skupiny jiné, do které patřilo setkání v rámci Evropského parlamentního týdne¹³⁰, bilaterální návštěva Rakouska¹³¹ nebo setkání výboru pro evropské záležitosti se členy Evropského hospodářského a sociálního výboru Evropského parlamentu ve věci vypracování stanovisek

výborů pro evropské záležitosti ve dnech 7.-8.2. 2016 a 12.-14.6.2017 v Haagu. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/55-the-netherlands-2016/>

¹²² Konference v Bruselu. PSP.cz [online]. ©14.7.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=8079>

¹²³ Přijetí delegace skupiny přátel francouzské sněmovny. PSP.cz [online]. ©15.9.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=8177>

¹²⁴ Meziparlamentní zasedání v Bruselu. PSP.cz [online]. ©17.2.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=7461>

¹²⁵ Meziparlamentní zasedání v Bruselu. PSP.cz [online]. ©7.4.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=7654>

¹²⁶ Meziparlamentní zasedání v Bruselu. PSP.cz [online]. ©13.10.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=8291>

¹²⁷ Meziparlamentní zasedání v Bruselu. PSP.cz [online]. ©23.9.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=8201>

¹²⁸ Meziparlamentní zasedání v Bruselu. PSP.cz [online]. ©6.6.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=7986>

¹²⁹ Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 12.-12.7.2015, 30.10.2015 a 29.11.-1.12.2015 v Lucembursku. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/54-luxembourg-2015/> a Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 1.-2.2.2015 a 31.5.-2.6.2015 v Litvě. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/53-latvia-2015/>

¹³⁰ Evropský parlamentní týden. PSP.cz [online]. ©24.1.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6037>

¹³¹ Bilaterální návštěva Rakouska. PSP.cz [online]. ©2.6.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6552>

k evropské legislativě a strategických dokumentů Evropské unie¹³². Dále se v rámci této kategorie členové Parlamentu ČR zúčastnili konference podle článku 13 fiskálního kompaktu během které se probíraly otázky organizace působení národních parlamentů a Evropského parlamentu v oblasti koordinace a správy v hospodářské a měnové unii¹³³. Posledním setkání v rámci kategorie jiné uskutečněné v roce 2014 bylo setkání členů výboru pro evropské záležitosti Parlamentu ČR s partnerským výborem pro evropské záležitosti německého Bundestagu. Tématem bilaterální návštěvy byla česká volební účast na volbách do Evropského parlamentu, česko-německá spolupráce v příhraničních regionech, ale také ukrajinská krize či budoucnost rozšíření Evropské unie o Turecko.¹³⁴ Druhým nejčastějším typem setkání v roce 2014 bylo setkání na Konferenci parlamentních výborů pro evropské záležitosti, kdy došlo ze strany českého Parlamentu celkem ke čtyřem účastem, což je v celém sledovaném období druhé nejvyšší číslo. COSAC byl v roce 2014 zaměřen na roli národních parlamentů a evropských institucí, evropský integrační proces, evropské volby a evropskou strategii zaměstnanosti.¹³⁵ Na meziparlamentní zasedání vyjeli čeští parlamentáři pouze dvakrát. Jednou bylo meziparlamentní zasedání věnováno násilí na ženách¹³⁶, druhé zasedání s českou účastí bylo na téma budoucích priorit v oblastech spravedlnosti, občanských svobod a vnitřních záležitostí¹³⁷. V roce 2014 došlo i ke dvěma setkání s europoslanci, což je za celé sledované období nejvíce.

Společným tématem roku 2014 byla role národních parlamentů v Evropské unii, výsledek voleb a zhodnocení účasti při volbách do Evropského parlamentu, které se uskutečnily od 22. do 25. května 2014.¹³⁸ Mezi další témata, která byla v roce 2014 řešena se řadí občanské svobody, násilí na ženách a konflikt na Ukrajině.¹³⁹ Hlavními tématy roku 2015 byly migrace a vnější ochrana hranic Evropské unie, které se na parlamentní úrovni řešily čtyřikrát z celkového počtu třinácti setkání. Za otázkami migrace a ochrany vnějších hranic se dále řešily otázky životního prostředí a udržitelného rozvoje, energetika nebo agresivní daňové plánování.

¹³² Setkání se členy EHSV. PSP.cz [online]. ©16.4.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6340>

¹³³ Konference podle čl.13 fiskálního kompaktu. PSP.cz [online]. ©16.4.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6936>

¹³⁴ Setkání s delegací VEZ Bundestagu. PSP.cz [online]. ©16.4.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6901>

¹³⁵ Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 17.-18.7.2014 a 30.-2.12.2014 v Itálii.

COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/52-italy-2014/> a Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 26.-27.1.2014 a 15.-17.6.2014 v Řecku. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/51-greece-2014/>

¹³⁶ Meziparlamentní zasedání v Bruselu. PSP.cz [online]. ©4.3.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6153>

¹³⁷ Meziparlamentní zasedání v Bruselu. PSP.cz [online]. ©18.3.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6185>

¹³⁸ Výsledky voleb. In. *Europarl.europa.eu*. [online]. [cit. 11.4.2019]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/elections2014-results/cs/election-results-2014.html>

¹³⁹ Konflikt na Ukrajině je označován oddržení ukrajinského poloostrova Krym v roce 2014 na základě referenda o připojení k Ruské federaci. Legitimita tohoto referenda však byla zpochybňována a oblasti se nevychýly ani ozbrojené konflikty.

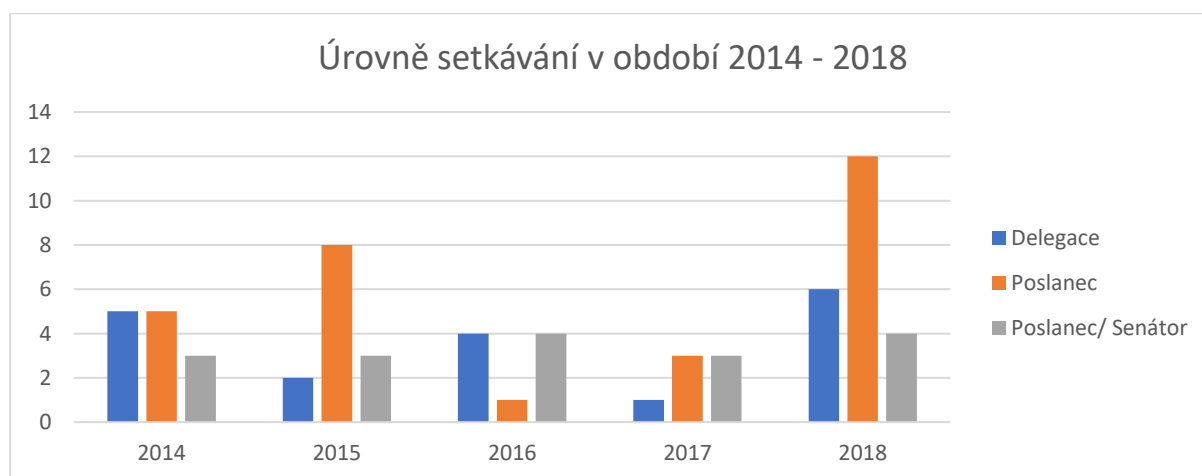
Migrace a ochrana vnějších hranic byla i tématem roku 2016, kdy se agenda bezpečnosti rozšířila o způsoby a možnosti parlamentní kontroly Evropského policejního úřadu (tzv. Europol). Migrace byla i v roce 2017 nejčastějším tématem probíraným na parlamentních setkáních, spolu se společným evropským azylovým systémem, následované lidskými právy. Rok 2018 přinesl přenos témat z migrace a kontroly Europolu i na otázky ochrany dat, postavení žen, budoucnost přístupového procesu balkánských zemí, kulturu a vzdělávání a také lidská práva.

3.3. Úrovně setkávání¹⁴⁰

Tato část sleduje výše uvedená setkávání z pohledu jejich aktérů, tedy úrovně, na které se setkávání specifikovaná v předchozí kapitole konaly. Z provedené analýzy vyplynulo, že úrovně setkávání byly celkem dvě. První z nich byla setkávání na úrovni poslanců nebo senátorů, případně byli členové obou komor Parlamentu ČR přítomni současně. Setkání uskutečněné současně členy obou komor jsou v níže uvedeném grafu prezentovány popisem „Poslanec + Senátor“. Druhou úrovní pak byla úroveň delegací, kdy se za každou komoru Parlamentu ČR účastnili více než dva političtí představitelé. Z analyzovaných dat vyplývá, že se senátoři samostatně neúčastnili meziparlamentních jednání.

Delegace jsou sestavovány za účelem reprezentace státu či Parlamentu v orgánech významných mezinárodních organizací. Delegace, které jsou tvořeny zástupci obou komor, vystupují navenek jako jedna delegace, avšak personální složení a organizační zajištění je ponecháno v rukou jednotlivých komor Parlamentu ČR.¹⁴¹ Graf níže reprezentuje úrovně setkávání tak, jak proběhla v jednotlivých letech sledovaného období.

Graf č. 3 - Úrovně setkávání v období 2014 - 2018

Zdroj: vlastní zpracování¹⁴²

¹⁴⁰ Tato podkapitola vychází z totožných zdrojů jako kapitola 3.2.

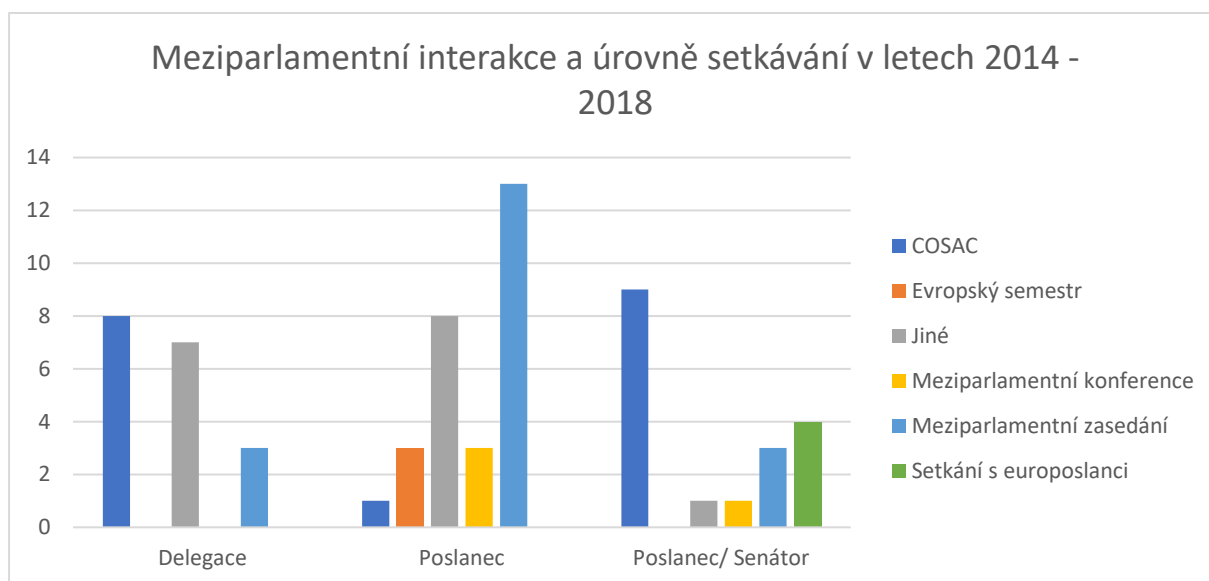
¹⁴¹ Kolář, P., Kysela J., Syslová, J., Georgiev, J., Pecháček, Š.: *Parlament České republiky*. 3. přepracované a aktualizované vydání. Praha: Leges, 2013. ISBN: 978-80-87576-95-3. str. 194

¹⁴² Na základě informací uveřejněných v aktualitách Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Aktuality. PSP.cz. [online]. [cit.14.4.2019]. Za období 2017-2019. Dostupné z:

Z celkového počtu 64 setkání jich 29 proběhlo pouze mezi poslanci, k 18 setkáním byly vytvořeny několika členné delegace a 17 setkání se spolu s poslanci účastnili i zástupce horní komory Parlamentu. U poslední jmenované však nelze hovořit o delegaci, ale o současné účasti zástupce horní i dolní komory Parlamentu ČR při meziparlamentních setkáních iniciovaných ze strany Evropské unie. V případě senátorů byl, až na jednu výjimku, přítomen pouze předseda Výboru pro záležitosti Evropské unie, prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc. Parlamentní diplomacie tak probíhala na osobní rovině s větší aktivitou na straně Poslanecké sněmovny než Senátu. Poslanci samotní prováděli parlamentní diplomacii nejvíce v roce 2018, tedy z 29 setkání na úrovni poslanců jich bylo právě 12 v tomto roce, což je téměř polovina z celkových uskutečněných setkání na poslanecké úrovni. Oproti tomu věnovali poslanci parlamentní diplomacii nejméně pozornosti v roce 2016, kdy došlo pouze k jednomu setkání na poslanecké úrovni. Nicméně v roce 2016 došlo k většímu počtu setkání, kterých se spolu s poslanci účastnili současně i senátoři nebo byla za český Parlament vyslána společná delegace. Senátoři spolu s poslanci, buď jako jednotliví zástupci nebo formou společně vytvořené delegace, se v roce 2014 i 2016 účastnili shodně osmi setkání, což je po roce 2018 druhá nejaktivnější forma parlamentní diplomacie. Z výše uvedeného grafu vyplývá, že v roce 2016 byla upřednostněna právě forma delegací a společných zastoupení obou komor Parlamentu před vysíláním pouze poslanců. Což je pravý opak formy zastoupení než v roce 2015, kdy byla jednoznačně upřednostněna poslanecká forma vysílání zástupců. Toto je potvrzeno i tím, že v roce 2015 bylo z uskutečněných 13 setkání celkem osm výhradně na poslanecké úrovni. Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že parlamentní diplomacie je prováděna především na úrovni poslanců, následují delegace a poté společná účast se senátory. Níže uvedený graf shrnuje, na jakých úrovních byla prováděna parlamentní diplomacie při meziparlamentních setkáních v průběhu sledovaného období.

<http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512> a Aktuality. PSP.cz. [online]. [cit.14.4.2019]. Za období 2014-2017. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&o=7>. Dalším zdrojem jsou stránky COSACu. Conference of Parliamentary Committees for Union Affairs of Parliaments of the European Union. *Cosac.eu*. [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/en/>. Dalším zdrojem pro zpracování datové analýzy byly využity stránky Evropského parlamentu s archivem meziparlamentních zasedání. *Europarl.europa.eu*. [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/interparliamentary-meetings/archives-of-icms.html>

Graf č. 4 - Meziparlamentní interakce a úrovně setkávání v letech 2014 - 2018

Zdroj: vlastní zpracování¹⁴³

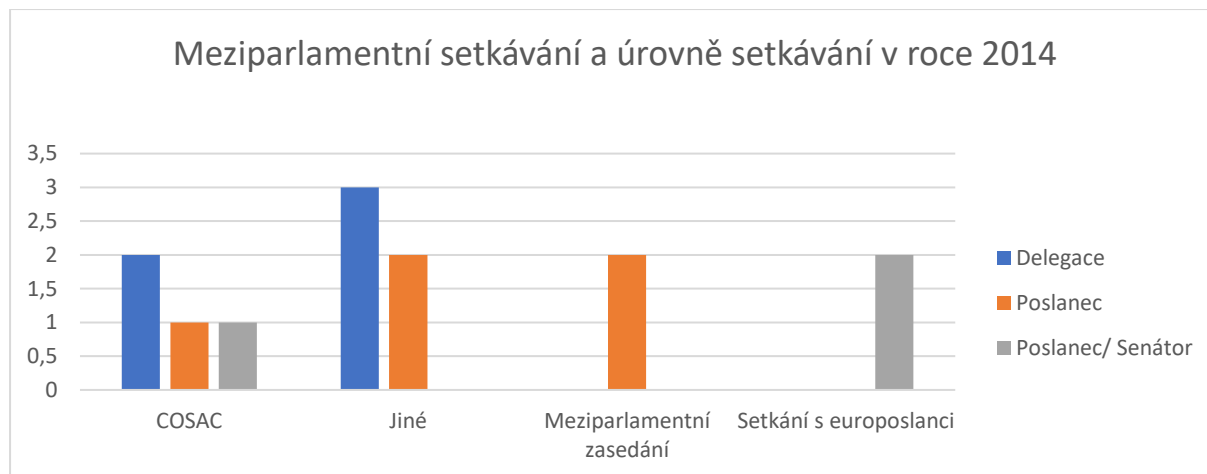
Z tohoto grafu je patrné, že účasti na COSACu byly jediné, u kterých byla parlamentní diplomacie prováděna na obou úrovních, tedy na úrovni delegace i na osobní úrovni. Současně je také COSAC jedinou ze sledovaných kategorií, kterých se účastnili nejen poslanci, ale i senátoři. A to buď na úrovni delegace složené z více členů z obou komor Parlamentu ČR nebo na úrovni Poslanec/ senátor, kteří reprezentovali každou komoru jedním zástupcem. Což nelze uvést u Evropského semestru, kdy z grafu jednoznačně vyplývá, že účast na této platformě byla dominantou výhradně Výboru pro evropské záležitosti Poslanecké Sněmovny. Naproti tomu setkání s europoslanci proběhlo vždy za přítomnosti zástupců obou komor Parlamentu ČR. Z grafu dále vyplývá, že Evropského semestru ani meziparlamentních konferencí se neúčastnily delegace. Účastníci na těchto dvou skupinách setkání byli většinou pouze poslanci.

Z analyzovaných dat dále vyplývá, že delegace byly sestavovány k setkáním, jejichž témata se týkala posilování role národních parlamentů, integračních vyhlídek, politiky rozšiřování, ukrajinské krize, migrace a kontroly Europolu. Senátoři současně s poslanci se ve sledovaném období účastnili setkání, jejichž agenda byla zaměřena nejen na migraci a kontrolu Europolu, ale i na budoucnost a perspektivu Evropské unie, ochranu vnějších hranic, lidská práva a zdaňování. Témata, kterým se věnovali pouze poslanci, byla zaměřena na lidská práva, životní prostředí a trvale

¹⁴³ Na základě informací uveřejněných v aktualitách Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Aktuality. PSP.cz. [online]. [cit.14.4.2019]. Za období 2017-2019. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512> a Aktuality. PSP.cz. [online]. [cit.14.4.2019]. Za období 2014-2017. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&o=7>. Dalším zdrojem jsou stránky COSACu. Conference of Parliamentary Committees for Union Affairs of Parliaments of the European Union. Cosac.eu. [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/en/>. Dalším zdrojem pro zpracování datové analýzy byly využity stránky Evropského parlamentu s archivem meziparlamentních zasedání. Europarl.europa.eu. [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/interparliamentary-meetings/archives-of-icms.html>

udržitelný rozvoj, finanční rámec Evropské unie a zdaňování, posílení postavení žen, ochranu dat v Evropské unii, přístupové procesy do Evropské unie, stabilitu, hospodářskou koordinaci a správu v Evropské unii a subsidiaritu. Poslanci se rovněž na jednáních nevyhnuli otázkám migrace. Na základě získaných informací lze pro sledované období shrnout, že otázky migrace patřily k nejvytíženějším tématům, neboť tato tematika se probírala napříč všemi třemi úrovněmi setkání.

Graf č. 5 - Meziparlamentní setkávání a úrovně setkávání v roce 2014

Zdroj: vlastní zpracování¹⁴⁴

Jak bylo již uvedeno výše, došlo v roce 2014 celkem ke třinácti setkáním. Rozložení úrovní setkání představuje výše uvedený graf. Z toho shodně pět setkání proběhlo na úrovni delegací a na poslanecké úrovni. Tříkrát se účastnili setkání poslanci současně se senátory. V roce 2014 byly delegace vyslány sestaveny pro zastupování při COSACu¹⁴⁵ a v kategorii jiné. Zde konkrétně byla delegace sestavena pro účely Evropského parlamentního týdne¹⁴⁶, bilaterální návštěvy Rakouska¹⁴⁷ a setkání

¹⁴⁴ Na základě informací uveřejněných v aktualitách Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Aktuality. PSP.cz. [online]. [cit.14.4.2019]. Za období 2017-2019. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512> a Aktuality. PSP.cz. [online]. [cit.14.4.2019]. Za období 2014-2017. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&o=7>. Dalším zdrojem jsou stránky COSACu. Conference of Parliamentary Committees for Union Affairs of Parliaments of the European Union. Cosac.eu. [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/en/>. Dalším zdrojem pro zpracování datové analýzy byly využity stránky Evropského parlamentu s archivem meziparlamentních zasedání. Europarl.europa.eu. [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/interparliamentary-meetings/archives-of-icms.html>

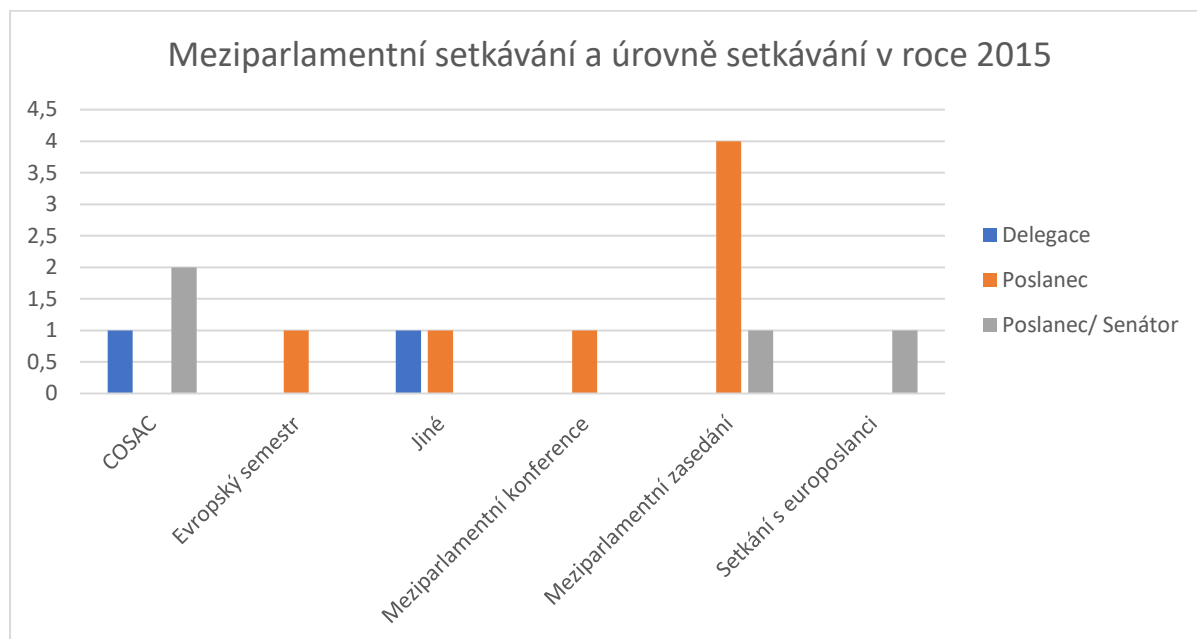
¹⁴⁵ Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 17.-18.7.2014 a 30.-2.12.2014 v Itálii. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/52-italy-2014/> a Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 26.-27.1.2014 a 15.-17.6.2014 v Řecku. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/51-greece-2014/>

¹⁴⁶ Evropský parlamentní týden. PSP.cz [online]. ©24.1.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6037>

¹⁴⁷ Bilaterální návštěva Rakouska. PSP.cz [online]. ©2.6.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6552>

s partnerským výborem pro evropské záležitosti německého Bundestagu¹⁴⁸. Poslanci a senátoři se současně jednou účastnili COSACu pořádaného na téma evropských voleb¹⁴⁹ a také se účastnili dvou setkání s europoslanci¹⁵⁰. Poslanci samostatně reprezentovali Parlament ČR na COSACu¹⁵¹, dvakrát vyjeli na meziparlamentní zasedání¹⁵² a účastnili se dvou setkání v kategorii jiné, kdy těmito setkání v roce 2014 byly konference podle čl. 13 fiskálního kompaktu¹⁵³ a setkání se členy Evropského hospodářského a sociálního výboru¹⁵⁴.

Graf č. 6 - Meziparlamentní setkávání a úrovně setkávání v roce 2015

Zdroj: vlastní zpracování¹⁵⁵

¹⁴⁸ Setkání se členy EHSV. PSP.cz [online]. ©16.4.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6340>

¹⁴⁹ Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 17.-18.7.2014 a 30.-2.12.2014 v Itálii.

COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/52-italy-2014/> a Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 26.-27.1.2014 a 15.-17.6.2014 v Řecku. COSAC.eu.[online]. [cit.

14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/51-greece-2014/>

¹⁵⁰ Setkání s europoslanci. PSP.cz [online]. ©18.11.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=7150> a Setkání s poslanci Evropského parlamentu zvolenými za

ČR. PSP.cz [online]. ©23.1.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=5997>

¹⁵¹ Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 26.-27.1.2014 v Řecku. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/51-greece-2014/>

¹⁵² Meziparlamentní zasedání v Bruselu. PSP.cz [online]. ©18.3.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6185> a Meziparlamentní zasedání v Bruselu. PSP.cz [online].

©4.3.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6153>

¹⁵³ Konference podle čl. 13 fiskálního kompaktu. PSP.cz [online]. ©30.9.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6936>

¹⁵⁴ Setkání se členy EHSV. PSP.cz [online]. ©16.4.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6340>

¹⁵⁵ Na základě informací uveřejněných v aktualitách Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Aktuality. PSP.cz. [online]. [cit.14.4.2019]. Za období 2017-2019. Dostupné z:

<http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512> a Aktuality. PSP.cz. [online]. [cit.14.4.2019]. Za období 2014-2017.

Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&o=7>. Dalším zdrojem jsou stránky COSACu. Conference of Parliamentary Committees for Union Affairs of Parliaments of the European Union. Cosac.eu. [online].

Úrovně meziparlamentních setkávání uskutečněné v roce 2015 představují data ve výše uvedeném grafu. Z celkem třinácti setkání jich sedm proběhlo pouze za účasti poslanců. Ve čtyřech případech byli přítomni současně poslanci i senátoři a ke dvěma setkáním byly vytvořeny delegace. V roce 2015 se pouze poslanci účastnili evropského semestru¹⁵⁶, meziparlamentní konference¹⁵⁷ a meziparlamentních zasedání¹⁵⁸. Poslanci samotní v rámci kategorie jiné přijali delegaci skupiny přátel francouzského Národního shromáždění¹⁵⁹. Nejvíce se poslanci účastnili meziparlamentních zasedání, na které v roce 2015 vyjeli celkem čtyřikrát. Poslanci a senátoři se účastnili jednoho setkání s europoslanci¹⁶⁰ a jednoho meziparlamentního zasedání na téma ochrany vnějších hranic Evropské unie. Společně, nikoli však v rámci delegace, vyjeli senátoři s poslanci dvakrát na Konferenci parlamentních výborů pro evropské záležitosti¹⁶¹. Pro třetí účast na COSACu v roce 2015 byla vytvořena delegace. Tématem tohoto COSACu byla evropská obchodní politika a bezpečnostní obavy u oblasti Blízkého východu a severní Afriky¹⁶². Delegace byla v roce 2015 dále sestavena pro konferenci na téma geopolitiky, energetiky a střední Evropy, kterou Česká republika připravila společně s Evropským parlamentem.¹⁶³ Pokles meziparlamentní aktivity v roce 2016 představuje i graf níže.

[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/en/>. Dalším zdrojem pro zpracování datové analýzy byly využity stránky Evropského parlamentu s archivem meziparlamentních zasedání. *Europarl.europa.eu*. [online].

[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/interparliamentary-meetings/archives-of-icms.html>

¹⁵⁶ Evropský semestr. *PSP.cz* [online]. ©2.2.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=7397>

¹⁵⁷ Meziparlamentní konference v Lucembursku. *PSP.cz* [online]. ©27.10.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=8350>

¹⁵⁸ Meziparlamentní zasedání v Bruselu. *PSP.cz* [online]. ©7.4.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=7654>; Meziparlamentní zasedání v Bruselu. *PSP.cz* [online]. ©16.6.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=7986>; Meziparlamentní zasedání v Bruselu. *PSP.cz* [online]. ©23.9.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=8201>; Meziparlamentní zasedání v Bruselu. *PSP.cz* [online]. ©13.10.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=8291>

¹⁵⁹ Přijetí delegace skupiny přátel francouzské sněmovny. *PSP.cz* [online]. ©15.9.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=8177>

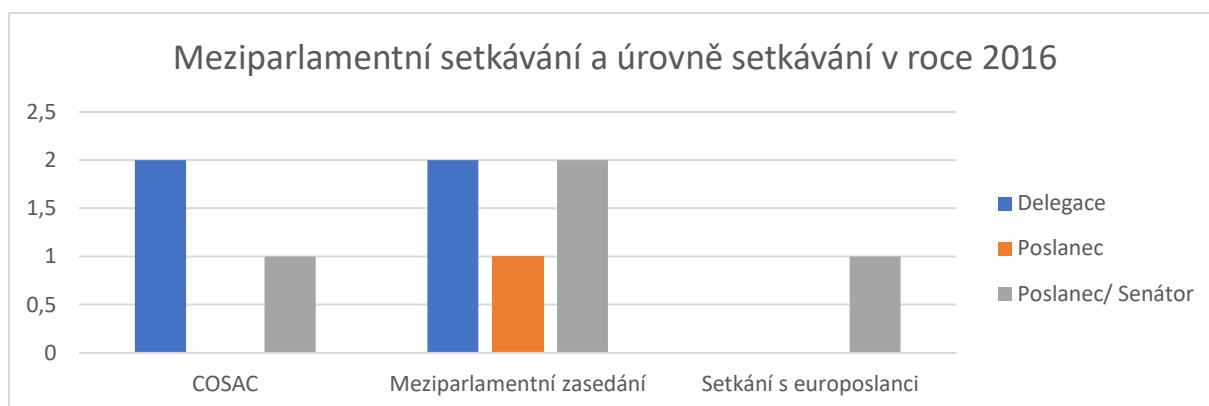
¹⁶⁰ Setkání s europoslanci. *PSP.cz* [online]. ©8.4.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=7675>

¹⁶¹ Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 12.-12.7.2015, 30.10.2015 a 29.11.-1.12.2015 v Lucembursku. *COSAC.eu*. [online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/54-luxembourg-2015/> a Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 1.-2.2.2015 v Litvě. *COSAC.eu*. [online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/53-latvia-2015/>

¹⁶² Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 31.5.-2.6.2015 v Litvě. *COSAC.eu*. [online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/53-latvia-2015/>

¹⁶³ Konference v Bruselu. *PSP.cz* [online]. ©14.7.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=8079>

Graf č. 7 - Meziparlamentní setkávání a úrovně setkávání v roce 2016

Zdroj: vlastní zpracování¹⁶⁴

Již bylo uvedeno, že v roce 2016 došlo pouze ke třem druhům setkání, do kterých bylo rozděleno devět parlamentních návštěv. Jednalo se o COSAC, meziparlamentní zasedání a setkání s europoslanci. Meziparlamentní zasedání byla v roce 2016 nevíce vyhledávaným meziparlamentním setkáním v tomto roce s pěti účastmi z celkových devíti. Meziparlamentní zasedání byla rovněž jediná, u kterých došlo k účastem na všech třech sledovaných úrovních. Jednou se účastnili pouze poslanci, dvakrát byla sestavena delegace a dvakrát byli vysláni zástupci obou parlamentních komor. Účast na všech třech Konferencích parlamentních výborů pro evropské záležitosti byli vždy přítomni poslanci i senátoři, z toho dvakrát formou delegace. Hlavní témata řešená na úrovni delegací vytvořených pro meziparlamentní zasedání byla parlamentní kontrola Europolu¹⁶⁵ a směrnice o vysílání pracovníků¹⁶⁶. Delegace vyslané pro jednání na COSACu se na těchto jednání zabývaly otázkou posilování role národních parlamentů v Evropské unii, obchodní smlouvu mezi Evropskou unií a USA.¹⁶⁷

Následující rok došlo pouze k sedmi setkáním v rámci parlamentních výborů pro otázky Evropské unie. Jednotlivé úrovně a druhy návštěv uskutečněných v roce 2017 reprezentuje graf níže.

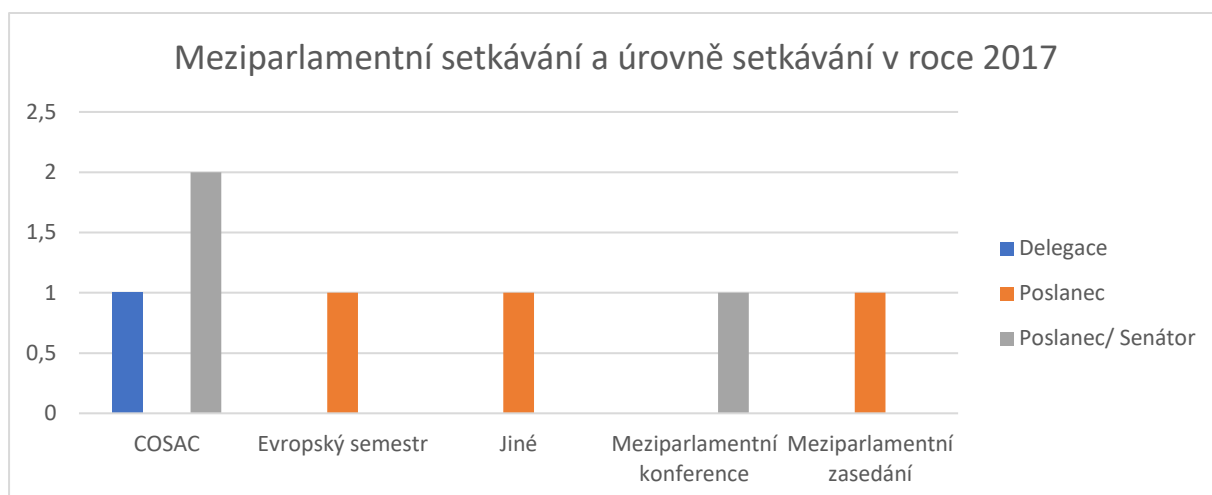
¹⁶⁴ Na základě informací uveřejněných v aktualitách Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Aktuality. PSP.cz. [online]. [cit.14.4.2019]. Za období 2017-2019. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512> a Aktuality. PSP.cz. [online]. [cit.14.4.2019]. Za období 2014-2017. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&o=7>. Dalším zdrojem jsou stránky COSACu. Conference of Parliamentary Committees for Union Affairs of Parliaments of the European Union. Cosac.eu. [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/en/>. Dalším zdrojem pro zpracování datové analýzy byly využity stránky Evropského parlamentu s archivem meziparlamentních zasedání. Europarl.europa.eu. [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/interparliamentary-meetings/archives-of-icms.html>

¹⁶⁵ Meziparlamentní konference v Bruselu. PSP.cz [online]. ©22.11.2016.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=9584>

¹⁶⁶ Meziparlamentní konference v Bruselu. PSP.cz [online]. ©4.10.2016.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=9380>

¹⁶⁷ Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 10.-11. 7.2016 a 13.-15.11.2016 v Bratislavě. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/56-slovakia-2016/> a Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 7.-8.2. 2016 a 12.-14.6.2017 v Haagu. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/55-the-netherlands-2016/>

Graf č. 8 - Meziparlamentní setkávání a úrovně setkávání v roce 2017

Zdroj: vlastní zpracování¹⁶⁸

Delegace byla v roce 2017 sestavena pro parlamentní reprezentaci pouze jednou, a to pro účast na Konferenci parlamentních výborů pro evropské záležitosti na téma migrace a roli národních parlamentů v budoucnosti Evropské unie. COSACU se dále v tomto období dvakrát zúčastnili zástupci obou parlamentních komor.¹⁶⁹ Společně se pak senátoři a poslanci účastnili meziparlamentní konference k lidským právům¹⁷⁰. Poslanci samotní se jednou účastnili evropského semestru a meziparlamentního zasedání. V rámci kategorie jiné se čeští poslanci účastnili bilaterální meziparlamentní konference ve Vídni pořádné rakouským Národním shromážděním k tématu subsidiarity.¹⁷¹

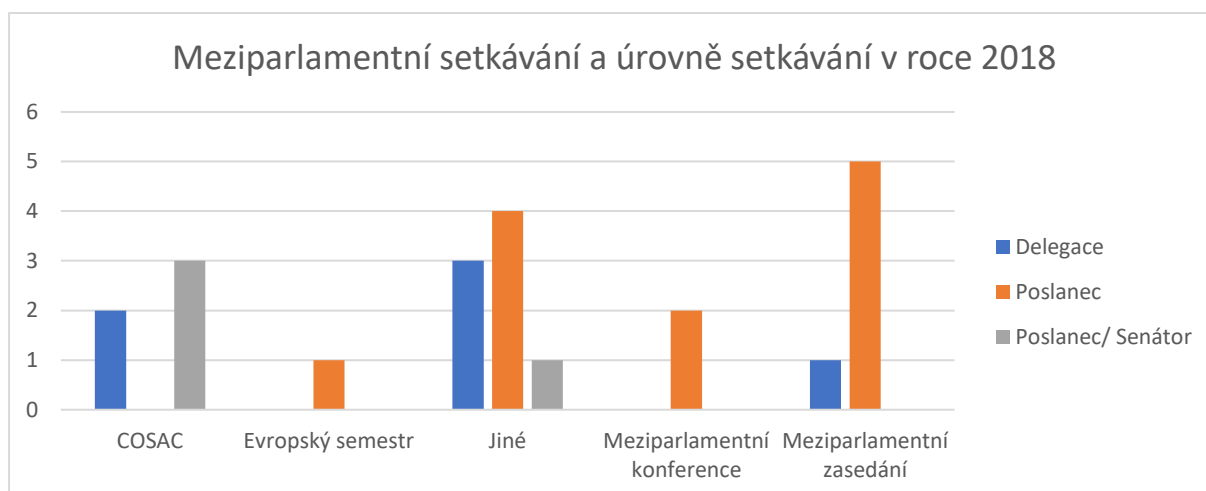
¹⁶⁸ Na základě informací uveřejněných v aktualitách Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Aktuality. PSP.cz. [online]. [cit.14.4.2019]. Za období 2017-2019. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512> a Aktuality. PSP.cz. [online]. [cit.14.4.2019]. Za období 2014-2017. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&o=7>. Dalším zdrojem jsou stránky COSACu. Conference of Parliamentary Committees for Union Affairs of Parliaments of the European Union. Cosac.eu. [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/en/>. Dalším zdrojem pro zpracování datové analýzy byly využity stránky Evropského parlamentu s archivem meziparlamentních zasedání. Europarl.europa.eu. [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/interparliamentary-meetings/archives-of-icms.html>

¹⁶⁹ Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 22.-23.1.2017 ve Vallettě. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/57-malta-2017/> a Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 9.-10.7.2017 a 26.-28.11.2017 v Tallinnu. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/58-estonia-2017/>

¹⁷⁰ Zasedání LIBE v Bruselu. PSP.cz [online]. ©21.6.2017.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10222>

¹⁷¹ Meziparlamentní konference ve Vídni. PSP.cz [online]. ©4.12.2017.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10525>

Graf č. 9 - Meziparlamentní setkávání a úrovně setkávání v roce 2018

Zdroj: vlastní zpracování¹⁷²

V roce 2018 byli nejaktivnější poslanci, kdy se samostatně zúčastnili dvanácti setkání z celkových dvaceti dvou uskutečněných. Nejvíce poslanců bylo Výborem pro evropské záležitosti vysláno na meziparlamentní zasedání s počtem pěti účastí. Poslanci byli zároveň jediní, kteří se v roce 2018 účastnili evropského semestru a meziparlamentních konferencí. V kategoriích jiné poslanecká účast rovněž dominovala, kdy z osmi setkání jich právě polovina byla uskutečněna výhradně na poslanecké úrovni. Poslanci se v rámci kategorie jiné účastnili konference k víceletému finančnímu rámci Evropské unie¹⁷³, zasedání výboru pro rovnost pohlaví¹⁷⁴ a přijali francouzskou předsedkyni partnerského výboru¹⁷⁵ a vyjednavče pro odchod Velké Británie z Evropské unie.¹⁷⁶ Setkání s hlavním vyjednavčem pro odchod Velké Británie z Evropské unie proběhlo také na úrovni delegace¹⁷⁷. Delegace byla

¹⁷² Na základě informací uveřejněných v aktualitách Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Aktuality. PSP.cz. [online]. [cit.14.4.2019]. Za období 2017-2019. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512> a Aktuality. PSP.cz. [online]. [cit.14.4.2019]. Za období 2014-2017. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&o=7>. Dalším zdrojem jsou stránky COSACu. Conference of Parliamentary Committees for Union Affairs of Parliaments of the European Union. Cosac.eu. [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/en/>. Dalším zdrojem pro zpracování datové analýzy byly využity stránky Evropského parlamentu s archivem meziparlamentních zasedání. Europarl.europa.eu. [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/interparliamentary-meetings/archives-of-icms.html>

¹⁷³ Konference k Víceletému finančnímu rámci EU. PSP.cz [online]. ©29.6.2018.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=11539>

¹⁷⁴ Zasedání výboru FEMM v Bruselu. PSP.cz [online]. ©5.3.2018.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10832>

¹⁷⁵ Přjetí francouzské předsedkyně VEZ S. Thillaye. PSP.cz [online]. © 19.4.2018. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=11162>

¹⁷⁶ Přijetí vyjednavče EU pro brexit M. Barniera. PSP.cz [online]. ©12.4.2018. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=11104>

¹⁷⁷ Setkání s hlavním vyjednavčem EU pro brexit M. Barnierem. PSP.cz [online]. ©12.4.2018. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=11045>

sestavena i pro setkání skupiny Europolu¹⁷⁸ a pro zasedání Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci Evropského parlamentu¹⁷⁹. Poslanci samostatně se neúčastnili COSACu. Na tři z těchto Konferencí byli vysláni poslanci se senátory a dvakrát byla vytvořena delegace pro témata voleb do Evropského parlamentu, současné situace odchodu Velké Británie z Evropské unie a k tématu nových podnětů politické rozšiřování Evropské unie¹⁸⁰. Pouze jedna delegace byla sestavena pro meziparlamentní zasedání, jehož tématem byla migrace¹⁸¹.

3.4. Dílčí shrnutí

Výše provedená analýza zachycuje pouze formální vztahy české parlamentní diplomacie a způsoby setkávání zástupců Parlamentu ČR, při kterých je parlamentní diplomacie prováděna. Z analýzy vyplývá, že největší prostor je pro provádění parlamentní diplomacie při účstech na meziparlamentních zasedáních, dále při Konferencích parlamentních výborů pro evropské záležitosti nebo při ojedinělých příležitostech, jejichž počet v roce 2018 značně vzrostl. Přestože poslanci a senátoři zastupovali Parlament jako celek, tedy dle Kutý makroúroveň parlamentní diplomacie, je parlamentní diplomacie prováděna na úrovni jednotlivců v rámci výborů obou komor Parlamentu ČR.

Z provedené analýzy lze rovněž vysledovat, že největší početní zastoupení českého Parlamentu, tedy forma zastupování formou delegace, byla preferována pro jednání na Konferenci parlamentních výborů pro evropské záležitosti a zejména pro ty Konference, které byly zaměřeny na politiku rozšiřování Evropské unie, volby do Evropského parlamentu, otázku odchodu Velké Británie z Evropské unie, migraci, bezpečnost a posilování role národních parlamentů uvnitř Evropské unie. Obdobná témata byla řešena i v rámci meziparlamentních zasedání, které se delegace účastnily. Lze tedy shrnout, že o tato témata jevíla Česká republika největší zájem, když pro tyto účely vyslala na COSAC či meziparlamentní zasedání delegaci o několika členech. Potřeba sestavení delegace pro tyto témata může být interpretována jako potřeba účastnit se klíčových témat pro českou zahraniční politiku na půdě Evropské unie.

Poslanci a senátoři se současně, nikoli formou delegace, účastnili setkání, jež byla zaměřena na subsidiaritu, otázky přiblížení Evropské unie občanům, lidská práva nebo institucionální rámec Evropské unie. Výhradně poslanci se účastnili jednání tematicky zaměřených na kulturní dědictví, lidská práva, unijní právo, budoucnost přístupového procesu, ochranu dat či hospodářskou spolupráci nebo životní prostředí a udržitelný rozvoj.

¹⁷⁸ Zasedání skupiny pro kontrolu Europolu. PSP.cz [online]. ©6.3.2018. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10834>

¹⁷⁹ Zasedání LIBE v Bruselu. PSP.cz [online]. ©20.2.2018. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10773>

¹⁸⁰ Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 18.-20.11.2018 ve Vídni. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/60-austria-2018/lx-cosac-18-20-november-2018-vienna/> a Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 17-19.6.2018 v Bulharsku. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/59-bulgaria-2018/>

¹⁸¹ Meziparlamentní zasedání v Bruselu. PSP.cz [online]. ©19.1.2018.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10655>

4. Parlamentní diplomacie v praxi

Tato kapitola je věnována praktickému provádění parlamentní diplomacie členy Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu České republiky. Cílem této kapitoly je na základě osobních zkušeností poslanců a senátorů zjistit praktické provádění parlamentní diplomacie v kontextu Evropského parlamentu a stanovit, zdali je efektivním nástrojem pro dosažení zahraničně-politických cílů. Pro dosažení stanoveného cíle byla vybrána metoda osobního rozhovoru a jednoho dotazníkového šetření z důvodu časového vyřízení tohoto poslance.

4.1. Použitá metodologie

Dotazování je založeno na komunikaci, jejímž základem jsou otázky pokládáné tazatelem a odpovědi jsou reakcí respondenta na tyto otázky. Otázky, které lze pokládat, existuje několik druhů. Patří sem otázky otevřené, uzavřené a polootevřené, dále otázky mohou být přímé či nepřímé, anebo mohou mít instrumentální nebo meritorní povahu. Uzavřené otázky obsahují předem stanoveny možnosti odpovědí. Polootevřené otázky rovněž poskytují předem stanovené odpovědi, nicméně respondent může doplnit i vlastní alternativní odpověď. Otevřené otázky jsou ponechány na vůli respondenta. Forem dotazování může být také několik. Mezi tyto formy lze řadit metodu volných asociací, při které tazatel volně hovoří na dané téma, dále je formou dotazování nestrukturovaný hloubkový rozhovor. Tato forma dotazování spočívá ve volném průběhu rozhovoru bez předem připravených otázek, které se tvoří v průběhu dotazování. Další formou této metody získávání dat je polostrukturovaný rozhovor. Při použití této formy má tazatel připraveny otázky, jejichž pořadí může libovolně měnit a některé otázky vynechat. Volná je i možnost odpovědí pro respondenty. Poslední formou dotazování je strukturovaný rozhovor nebo dotazník, které obsahují přesně stanovené otázky a jejich pořadí. Pro tyto formy dotazování jsou časté uzavřené otázky s předpřipravenými odpověďmi.¹⁸² Pro potřeby diplomové práce byla zvolena forma polostrukturovaného rozhovoru s otevřenými a uzavřenými otázkami. Citované pasáže nebyly upravovány a z toho důvodu jsou v této práci ponechány výrazy hovorové češtiny.

Kontatováno bylo z poslaneckého i senátního výboru vždy pět členů dle jejich stranické příslušnosti uvedených v podkapitole 2.3., přičemž s pouze čtyřmi proběhly osobní rozhovory, a to se dvěma senátory a dvěma poslanci. S ohledem na časovou vytíženost byl dále jednomu poslanci zaslán seznam otázek, které byly pokládány i ostatním poslancům a senátorům. Poslanci i senátoři byli záměrně vybráni dle jejich politické příslušnosti pro možnost zhodnocení vlivu politických stran na výsledky meziparlamentních setkání. Ostatní dotázaní poslanci a senátoři se k žádosti o rozhovor nevyjádřili.

Osobní rozhovory proběhly s následujícími senátory:

¹⁸² Bedrnová, Eva a kol. *Manažerská psychologie a sociologie*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2012. 615 s. ISBN 978-80-7261-239-0. str. 50-51, 54

- prof. RNDr. Václav Hampl, DrSc. předseda Výboru pro záležitosti Evropské unie, zvolen za KDU-ČSL a nezávislí,
- Petr Orel, místopředseda Výboru pro záležitosti Evropské unie, zvolen za KDU-ČSL a nezávislí.

Z kontaktovaných poslanců souhlasili s rozhovorem níže uvedení poslanci:

- Mgr. Ondřej Benešík, předseda Výboru pro Evropské záležitosti, zvolen za KDU-ČSL,
- Bc. Jaroslav Bžoch, zvolen za ANO2011, a
- Ing. et Ing. Jan Skopeček, zvolen za ODS.

Kontakt probíhal prostřednictvím emailu případně telefonické komunikace, kdy byl vždy představen účel, podstata rozhovoru a stručné shrnutí obsahu diplomové práce. Následně byl domluven termín osobního setkání, případně zaslání dotazníku. Rozhovory byly se souhlasem dotazovaných nahrávány, jsou archivovány a na vyžádání mohou být předloženy. Rovněž bylo s účastníky odsouhlaseno uveřejnění jejich jmen v této diplomové práci. Rozhovory probíhaly v kancelářích poslanců a senátorů ve dnech 10.4.2019, 16.4.2019 a 17.4.2019. Nejprve došlo k poděkování za spolupráci a následně představení obsahu a cíle práce. Poté probíhal rozhovor dle připravených otázek. Otázky byly sestaveny tak, aby poskytl obraz o praktickém provádění parlamentní diplomacie a zároveň poskytovaly dotazovanému prostor vyjádřit se podrobněji k jednotlivým otázkám. Rovněž délka rozhovoru byla odvislá od výřečnosti každého dotazovaného od 13 do 45 minut. V průběhu rozhovoru byly kladeny doplňující dotazy, které souvisely s informacemi sdělenými respondenty.

Při rozhovoru byly pokládány tyto základní otázky:

1. Co si představujete pod pojmem parlamentní diplomacie?
2. Která z níže uvedených úrovní je dle Vašeho názoru nejčastěji využívána při provádění parlamentní diplomacie ČR:
 - a. Setkávání poslanců
 - b. Setkávání v rámci politických stran
 - c. Setkávání reprezentantů parlamentu jako celku
3. Jakou povahu mají dle Vašeho názoru jednání mezi Parlamentem ČR a Evropským parlamentem?
 - a. Pouze formální
 - b. Spíše formální
 - c. Spíše neformální
 - d. Pouze neformální
4. Jak byste zhodnotil/a efektivitu využívání parlamentní diplomacie, tedy prosazení nějaké záležitosti prostřednictvím parlamentní diplomacie?
 - a. Velmi efektivní

- b. Spíše efektivní
 - c. Spíše neefektivní
 - d. Neefektivní
5. Můžete popsat svoji zkušenost s parlamentní diplomacií?
 6. Jaké jiné prostředky pro jednání mezi Parlamentem ČR a Evropským parlamentem znáte?
 7. V čem vidíte největší přínos parlamentní diplomacie?
 8. Měl by Parlament ČR, dle Vašeho názoru, více využívat parlamentní diplomacii pro jednání na půdě Evropského parlamentu? Svoji odpověď prosím zdůvodněte
 9. Jak často se parlamentní diplomacie mezi Parlamentem ČR a Evropským parlamentem využívá?

4.2. Česká parlamentní diplomacie z pohledu poslanců

Poslanci definují parlamentní diplomacii jako výměnu „*informací a kontaktů na parlamentní úrovni mezi cizími zeměmi*“, a také je vnímána jako dojednávání a spolupráce s ostatními parlamenty, jako je Evropský parlament nebo i parlamenty z celého světa. Také jeden z respondentů uvedl, že si pod tímto termínem představuje „*bilaterální jednání, multilaterální jednání a diplomacii jako takovou*“, ať už se jedná o diplomacii ekonomickou nebo o zlepšování vztahů. Třetí z dotazovaných uvedl, že parlamentní diplomacii chápe jako „*doplněk tradiční zahraniční politiky, kterou dělají všechny ústavní instituce od prezidenta, přes vládu, jednotlivá ministerstva až Poslaneckou sněmovnu*.“ Dle jeho názoru hraje hlavní roli při provádění diplomacie premiér a vláda. Role Poslanecké sněmovny v zahraniční politice je důležitá pro budování vztahů a při setkávání různých jednajících stran, při které nemohou být účastni prezident či premiér.

Na otázku týkající se úrovně, na které se parlamentní diplomacie provádí, odpovídali poslanci různě. Dle jednoho respondenta je parlamentní diplomacie prováděna nejčastěji na úrovni samotných poslanců, přesto jsou dle jeho názoru setkání v rámci politických frakcí důležitým prostředkem pro jednání mezi Parlamentem ČR a Evropským parlamentem. Třetí dotazovaný poslanec uvedl, že jednání probíhají na třech úrovních, tedy na úrovni předsedů parlamentů, skupin poslanců při meziparlamentních jednání nebo i pouze na úrovni poslanců, se kterými dochází k setkáním i mimo „*jakékoli formality a oficiality*“, kdy tyto setkání mohou být chápány „*jako příležitost nějaké diskuze*.“ Dle osobní zkušenosti druhého z dotazovaných je před jednáním ve formě „*face-to-face*“ upřednostněna forma jednání na úrovni výborů, kdy jednání na této úrovni jsou praktikována nejčastěji. Nicméně i jednání na úrovni výborů mohou být ovlivněna stranickou příslušností, neboť personální složení výboru zahrnuje poslance z více politických stran, ze kterých jsou následně vytvářeny delegace. Avšak při jednání se vychází z podkladů zpracovaných Ministerstvem zahraničních věcí a dle názoru tohoto respondenta je „*zahraniční politika jedna z věcí, ve které se shodujeme napříč politickým spektrem, většinou*.“ Ministerstvo zahraničních věcí připravuje podklady o dané zemi nebo delegaci, kam poslanci

v rámci parlamentní diplomacie míří nebo se kterou jednání proběhne. Agenda je však nastavována přímo ve Výboru pro evropské záležitosti. V případě, kdy zahraniční delegace přijíždí do České republiky, je to právě ona, kdo nastoluje agendu. Jeden z dotazovaných také uvedl, že politická příslušnost není výhodou ani limitem při jednání s Evropským parlamentem a pro dosažení výsledku nemá politická příslušnost vliv.

Dotazovaní poslanci se shodují, že povaha jednání je většinou formální, a dle názoru dvou ze tří poslanců může být i neformální. Nicméně dle druhého dotazovaného je povaha jednání odvozená od toho, *„jak dobře se protistrany znají.“* Jako příklad tento poslanec uvádí jednání se slovenskou delegací, kdy jednání bývají i lehce neformální. Nicméně probíraná agenda je dle vyjádření tohoto poslance vždy formální. Jeden z dotazovaných k formalitě vztahů na půdě Evropského parlamentu uvedl, že: *„je to spíše pro to, aby si Evropský parlament udělal čárku za to, že se setkává s parlamentáři nebo s členy parlamentů národních států a ukazoval, že vede dialog s národními parlamenty.“* Dle osobní zkušenosti tohoto poslance není při meziparlamentních jednání často dodrženo téma jednání, prostor pro názory je krátký a diskuze vesměs neprobíhá. Z těchto jednání pak na základě zkušenosti tohoto poslance není žádný závěr nebo usnesení. Výsledkem těchto jednání je tak pouze sdělení názorů ostatní členů národních parlamentů.

Na otázku efektivity využívání parlamentní diplomacie odpověděli poslanci shodně, tedy tak, že je to velmi individuální. Jeden z poslanců uvedl, že: *„Záleží případ od případu. Někdy se efekt dostaví, někdy ne. My (evropský výbor) se snažíme zabývat především věcmi, u kterých víme, že můžeme být přínosní.“* Obdobně se vyjádřil i druhý poslanec, který zmínil dvě roviny efektivity parlamentní diplomacie. Dle jeho názoru je první rovinou to, kdy parlamentní diplomacie *„je potřeba v udržování vztahů, potřeba, aby se ty lidi poznávali a je potřeba rozšiřování kontaktů a navazování ať už nových vztahů nebo utužování těch stávajících.“* Jako druhou rovinou je pak dle tohoto poslance vliv parlamentní diplomacie na samotné rozhodování, kdy, dle jeho sdělení, na výsledek jednání s protistranou může mít diplomacie vliv v případě, kdy zahraniční delegace přijede na setkání do České republiky. Přestože jeden z dotazovaných poslanců považuje parlamentní diplomacii za součást zahraniční politiky, je její efektivita v některých případech, kterých se tento dotazovaný poslanec účastnil, nulová. Dle názoru tohoto poslance však efektivita může být větší, muselo by však dojít ke snížení počtu účastníků na jednáních, jasnému definování programu a přijetí závěru, který by byl následně prezentován národnímu parlamentu.

Na otázku efektivity navázal jeden z poslanců i v rámci odpovědi na otázku č. 5 týkající se osobních zkušeností s parlamentní diplomacií. *„Většinou se nám v rámci Výboru pro evropské záležitosti vždy podařilo vše dojednat, neboť jednáme s informovanými lidmi, na více úrovních a dlouho. (To je kolikrát problém u debat na plénu PS ČR, neboť diskuze se často vede mezi neinformovanými jedinci.) I když jednání nepřinese konkrétní výsledek, má vždy obrovský psychologický efekt. Lidský a emoční faktor zde hraje velkou roli. Pokud se s lidmi sejdete osobně, popovídáte si a jevíte o ně*

zájem, jistě se to projeví i na vzájemných vztazích. To je běžná lidská reakce.“ Dva ze tří poslanců se shodují v tom, že diplomacie je důležitá zejména v osobní rovině.

Na základě osobní zkušenosti druhého poslance může být efektivita parlamentní diplomacie omezená protistranou. Jako příklad uvedl účast na meziparlamentním zasedání k aktuálním otázkám Evropské unie, kdy řečník představil téma, pronesl vlastní stanovisko, nicméně okamžitě po skončení projevu opustil sál. Parlamentní diskuze tak k dané otázce nebyla možná. Jako účinnější se dle druhého poslance jeví bilaterální setkávání a setkávání na úrovni výborů, které poskytují větší prostor pro „networking“.

Jako hlavní přínosy parlamentní diplomacie byly stanoveny výměna informací, dobré praxe, otevření dveří businessu nebo networking. Dále mezi přínosy parlamentní diplomacie byly zařazeny bezpečnost, podpora ekonomické spolupráce a navazování kontaktů. Dalším přínosem parlamentní diplomacie bylo uvedeno sdílení problémů a názorů i jiných parlamentů, které může pomoci „*utřídit, ujasnit nějaké mezinárodní politické reálie.*“ Také třetí z dotazovaných poslanců uvádí navazování kontaktů jako jeden z přínosů parlamentní diplomacie, kdy tyto kontakty mohou být využívány „*ve chvíli, kdy nějakou problematikou se budeme zabývat nebo bude nějaký problém bilaterální, osobní, tak se můžeme zeptat toho kolegy z jiné země, co si o tom myslí nebo jaký mají postoj.*“ K této otázce byla při osobních rozhovorech doplněna otázka na uvedení potenciální slabiny parlamentní diplomacie. Dle druhého poslance se může největší slabina parlamentní diplomacie skrývat spíše v interních záležitostech Poslanecké sněmovny, kdy parlamentní diplomacie může být zneužita ve vnitropolitických bojích. Třetí z dotazovaných uvedl jako největší slabinu parlamentní diplomacie její neefektivitu v případech „*dělání podobných setkání jenom proto, aby ta čárka byla.*“

Poslanci se rovněž shodli, že by parlamentní diplomacie měla být využívána častěji, přestože je to individuální a záleží na zapojení jednotlivců i konkrétních výborů. První poslanec uvedl, že „*Např. náš Výbor pro evropské záležitosti je na tomto poli velmi aktivní, já sám letím do Bruselu příští týden 3x, takže by mi určitě nevadilo, kdyby se angažovali více i jiné výbory.*“ Rovněž druhý poslanec se ztotožňuje s tím, že by k většímu využívání parlamentní diplomacie mělo docházet, nicméně je názoru, že „*meziparlamentní setkávání v rámci výboru je dostačující, ale měl by na to být dán větší prostor.*“ Tento větší prostor by měl být dán z důvodu složitosti témat, pro jejichž zhodnocení a následnou diskuzi je třeba více času. Poté je dle tohoto poslance možné nalézt shodu s ostatními členskými státy. I dle názoru třetího z dotazovaných by parlamentní diplomacie měla být využívána více, podmiňuje však toto využívání změnou formátu jednání, aby nedocházelo „*k jednání pro jednání.*“

Na využívání parlamentní diplomacie v interakci s Evropským parlamentem poslanci nenašli shodu v jejím intervalu. Jeden je názoru, že se opět jedná o velice individuální záležitost, ale sám ji využívá několikrát do týdne. Tomu však oponuje názor druhého z dotazovaných poslanců, dle jehož názoru se parlamentní diplomacie využívá každý den, s čímž však nesouhlasí třetí z dotazovaných,

který uvedl, že „každý den by to asi nemělo smysl“. Třetí z dotazovaných rovněž uvedl, že se parlamentní diplomacie využívá často, nicméně je to individuální, neboť poslanci si vybírají sami, kterého jednání se zúčastní.

4.3. Česká parlamentní diplomacie z pohledu senátorů

Pro dotazované senátory znamená parlamentní diplomacie navazování a udržování kontaktů a vztahů s parlamenty a „*následné ovlivňování politiky*“ a výměna také zkušeností. Parlamentní diplomacie je pak dle názoru jednoho z nich prováděna v úzké spolupráci se standardní diplomacií, kde konkrétně uvedl Ministerstvo zahraničních věcí a ambasády. Dle sdělení tohoto senátora je koordinace výhodná, neboť někdy parlamentní diplomacie umožňuje velvyslancům „*dostat se k lidem, ke kterým se třeba jinak dostávají obtížně nebo se nedostanou.*“ Nicméně v rámci provádění parlamentní diplomacie je dle tohoto senátora možnost sdělit některé věci více otevřeně a méně diplomaticky.

K úrovním provádění parlamentní diplomacie definované Fiottem v podkapitole 1.2. přidal jeden z dotazovaných senátorů úroveň výborů, protože „*tam se to děje nejvíce.*“ Dle názoru tohoto senátora není obvyklé, aby jezdili senátoři či poslanci jednotlivě na meziparlamentní setkání. Úroveň provádění parlamentní diplomacie jako celku je pak dle tohoto senátora chápána jako zastřešující úroveň prováděna předsedy parlamentů. Dle druhého dotazovaného senátora je pak právě parlamentní diplomacie nejčastěji prováděna předsedou Poslanecké sněmovny nebo Senátu, přičemž záleží na individuálních schopnostech předsedy jedné či druhé komory, neboť vliv předsedů, jak uvedl dotazovaný senátor, má také vliv na politiku státu např. v hospodářské politice.

Stranická příslušnost pak dle tohoto senátora může mít vliv při výborových setkání, kdy by dle toho senátora měla být při jednání s protistranou umožněna příležitost sdělit rozdílné názory na nějakou věc. Nicméně obdobně jako ve Výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny i ve Výboru pro záležitosti Evropské unie panuje dle tohoto senátora většinová názorová shoda. Politická příslušnost dle druhého z dotazovaných senátorů může mít vliv na průběh jednání, protože může ovlivnit atmosféru celého jednání.

Povaha jednání je pak dle senátorů formální i neformální, přesto dle názoru jednoho z nich převažuje spíše formálnost při jednáních. Neformální parlamentní diplomacie je výhodná dle jednoho ze senátorů při jednání na COSACu, kdy při formální části Konference parlamentních výborů pro evropské záležitosti se účastníci nebaví. Dle tohoto senátora „*tam pak je docela důležitý, řekněme, můj formální část, kde si můžete s lidma normálně promluvit.*“ Druhý z dotazovaných senátorů k této otázce uvedl, že záleží, na jaké úrovni k setkání dochází. Při setkávání předsedů parlamentů jsou jednání spíše formální, avšak při jednání na úrovni výborů dochází k detailnějšímu jednání a mohou se řešit i otázky mimo program jednání. Neformální jednání mají dle jednoho ze senátorů význam po ukončení formálních jednáních, kdy tyto neformální setkání mohou mít dopad na závěry z jednání. Jako příklad tento senátor uvedl diskuze vedené po formálních večerích, které jsou pořádány pro účastníky meziparlamentních jednání.

Efektivita parlamentní diplomacie je jedním z dotazovaných senátorů spatřována v komunikaci, kdy komunikace pomáhá k udržování a pokračování vztahů. Jako konkrétní příklad uvedl osobní zkušenost, kdy osobní komunikace se zástupkyní rumunského parlamentu na Konferenci parlamentních výborů pro evropské záležitosti v Lucembursku v roce 2015 pomohla ukončit spor s německou stranou o znění několika slov ve společném závěru k tématu migrační krize. Spor trval přibližně pět hodin a prolínal se do formálních i neformálních částí programu konference. „*Já jsem pak nějak prostě umravnil tu Rumunku, něco jsem jí řekl a ona tím, jak jsme trošku starší bratři pro ně, tak to nějak vzala a ten lucemburský předseda mě od té doby miluje, od té doby, co mě vidí, tak má pocit, že jsem ho zachránil*“. Jeden ze senátorů považuje parlamentní diplomacii jako podpůrnou činnost pro zahraničně-politické cíle a málo z uskutečněných meziparlamentních setkání vede k domluvení něčeho, „*co předtím domluveného nebylo nebo aspoň rozjednaného*.“ Efektivitu dle názoru jednoho ze senátorů nelze procentuálně vyjádřit, nicméně je názoru, že „*přispívá k tomu, že ty věci běžej*.“ Druhý ze senátorů uvádí, že efektivita je individuální záležitostí odvislá od toho, kdo parlamentní diplomacii provádí.

Mimo účastí na meziparlamentních zasedání využívají senátoři setkání s českými europoslanci, kdy předmětem jednání je zejména předávání informací. Dále je dle vyjádření jednoho ze senátorů důležitá i přítomnost zástupce Kanceláře Senátu při Evropském parlamentu, který ze své pozice může domlouvat a koordinovat některé činnosti s ostatními zástupci národních parlamentů.

Ze senátorského pohledu je největší přínos parlamentní diplomacie spatřován v možnosti umožnění pohnout s věcmi, „*které jinak nejdou nebo nejdou tak dobře*“ a také tento senátor spatřuje přínos pro český parlament pro kvalitu rozhodování, neboť „*my se inspirujeme, jak taky věci jdou dělat nebo jak taky můžou být věci hodně špatně a prostě takovádle nějaká samoedukace členů parlamentu, si myslím, je přínosná*.“ Druhý z dotazovaných senátorů uvedl, že výhodou parlamentní diplomacie je rozšíření počtu aktérů, „*není to jenom na úrovni, předsedy vlády, ministra zahraničí*“. Slabinou parlamentní diplomacie může být jazyková bariéra, která může omezovat při neformálních setkáních, neboť jazyková vybavenost umožňuje navázat lepší vztahy s protějšky. Také jeden ze senátorů uvedl, že slabinou mohou být i omezené pravomoci ve srovnání s exekutivní mocí.

Využívání parlamentní diplomacie by měl dle jednoho ze senátorů více využívat Evropský parlament než Parlament ČR, protože „*by pro europoslance mělo být dobrý, být s náma víc v kontaktu*“. Je to z důvodu vzdálenosti od českého prostředí, kdy by parlamentní diplomacie mohla sloužit jako spojovník domácího a unijního prostředí. Druhý z dotazovaných senátorů je názoru, že národní parlamenty jsou často zvány na akce pořádané Evropským parlamentem a je i dostatečně využívána.

Intenzita využívání parlamentní diplomacie závisí dle jednoho ze senátorů na tom, jak nahlížíme na parlamentní diplomacii, ale také je intenzita odvislá od tématu, které se aktuálně řeší. Jestliže na ni nahlížíme jako na setkání na úrovni parlamentů, pak tato setkání nejsou příliš častá. Pokud však do aktivit zástupce Kanceláře Senátu při Evropském parlamentu zahrnujeme i parlamentní diplomacii, lze říci, že je využívána každý den.

4.4. Poslanci a senátoři – vzájemné srovnání

Senátoři s poslanci se shodují ve vnímání parlamentní diplomacie jakožto nástroje k navazování kontaktů. Jeden z poslanců a také jeden z dotazovaných senátorů parlamentní diplomacii shledávají jako doplňkový nástroj k tradičním aktérům diplomacie. Zástupci parlamentních komor nenalézají jednotnou shodu v úrovni, na které je parlamentní diplomacie prováděna nejčastěji. Dle shodného názoru jednoho ze senátorů a jednoho z poslanců je parlamentní diplomacie prováděna nejčastěji na individuální úrovni poslanců. Ostatní dotazovaní, tedy dva poslanci a jeden senátor, jsou však názoru, že parlamentní diplomacie je nejčastěji prováděna prostřednictvím výborů. Poslanci ani senátoři nenalézají shodu ani v otázce vlivu stranické příslušnosti na výsledek jednání. Dle jednoho z poslanců vliv politické příslušnosti na výsledek jednání nemá, dle obou dotazovaných senátorů může stranická příslušnost ovlivnit atmosféru jednání. Nicméně senátoři i poslanci se shodují, že uvnitř Výboru pro záležitosti Evropské unie a Výboru pro evropské záležitosti panuje ve většině případů názorová shoda a politická příslušnost tak nemusí být překážkou k dosažení kompromisu.

Povaha jednání, kterých se čeští parlamentáři účastnili, je byla dle jejich shodného názoru velice individuální, kdy jednání měli formální, ale i neformální část. Dotazovaní zástupci obou komor Parlamentu ČR se shodli, že většinou převažuje formální povaha jednání. Nicméně dle shodného názoru dvou senátorů i dvou poslanců je neformální povaha jednání důležitá zejména v osobních rovínách mezi účastníky meziparlamentních jednání.

Otázka spojená s efektivitou parlamentní diplomacie se zdála být pro všechny dotazované nejnáročnější. Zatímco jeden ze senátorů, ve shodě s jedním z dotazovaných poslanců, shledává efektivitu parlamentní diplomacie v komunikačním toku a udržování a vztahů, druhý senátor a poslanec jsou názoru, že efektivita je individuální záležitostí. Třetí z poslanců však efektivitu parlamentní diplomacie v některých případech nevidí vůbec. Dva z dotazovaných poslanců se shodují, že parlamentní diplomacie a její efektivita může být ovlivněna jednáním protistrany, kdy tato protistrana neumožní následnou konstruktivní diskuzi. Dle názorů obou těchto poslanců lze dosáhnout větší efektivity při snížení počtu účastníků na meziparlamentních jednání a věnovat jednáním více času.

S ohledem na různé nahlížení poslanců a senátorů na parlamentní diplomacii, stanovili tito zástupci Parlamentu ČR i přínosy parlamentní diplomacie. Shoda napříč dotazovanými parlamentáři může být nalezena v navazování kontaktů a usnadnění komunikace. Jako další výhodou parlamentní diplomacie byla jmenována výměna informací a názorů jednotlivých národních parlamentů, na základě kterých lze dle jednoho z poslanců ujasnit politické realie a postoje národních parlamentů a dle jednoho ze senátorů lze na základě výměny informací nabyté vědomosti využít pro vlastní rozhodovací procesy v národním parlamentu. Slabin parlamentních diplomacie je dle dotazovaných několik. Respondenti zde uvedli jazykovou bariéru, který omezuje navazování neformálních styků, dále již zmíněná efektivita a omezené pravomoci Parlamentu a možnost zneužití ve vnitropolitických bojích.

Parlament ČR by měl dle poslanců více využívat parlamentní diplomacii, přestože je již tak často využívána. Dva z poslanců se shodují, že by však mělo dojít ke změně formátu meziparlamentních jednání, aby mohla být parlamentní diplomacie více využita. Jeden ze senátorů je také názoru, že parlamentní diplomacie je již dostatečně využívána. Druhý ze senátorů, obdobně jako dva z poslanců, souhlasí s větším využitím parlamentní diplomacie. Avšak oproti názoru poslanců se domnívá, že by tato forma diplomacie měla být více prováděna ze strany Evropského parlamentu. V současné době je intenzita využívání parlamentní diplomacie velmi individuální, kdy někteří z dotazovaných vidí každodenní využívání parlamentní diplomacie, zatímco jiní tento názor nesdílejí.

ZÁVĚR

Zahraniční politika není jen doménou vlády, ale s rostoucí vzájemnou provázaností států vystává potřeba většího zapojení i dalších aktérů k prosazování cílů státu. Mezi tyto další aktéry mohou být parlamenty, které svým působením mohou pomáhat k podpoře a rozvoji vzájemných vztahů mezi státy i na jiných, než vládních úrovních a mnohdy mohou být tyto vztahy cennější a užitečnější. Tato diplomová práce si kladla za cíl zjistit, jak může český parlament co nejefektivněji provádět parlamentní diplomacii na půdě Evropského parlamentu. Výzkum byl zaměřen na období počínaje rokem 2014 a konče rokem 2018.

Pro možnost odpovědi na první položenou otázku byly zvoleny dvě metody. První z nich byla metoda datové analýzy a jako druhá metoda byly zvoleny osobní rozhovory. Na základě datové analýzy vyplynulo, že mezi nejčastější formou setkání pořádanou pod záštitou Evropského parlamentu patřily ve sledovaném období meziparlamentní zasedání a účasti na Konferenci parlamentních výborů pro evropské záležitosti jednotlivých členských států. Tyto dva druhy setkání tvořily z celkových 64 druhů setkání v součtu 37 setkání, což je přesně polovina a lze je tedy považovat za největší příležitost pro využívání parlamentní diplomacie. Dalšími druhy setkání, u kterých čeští zástupci mohli provádět parlamentní diplomacii patřily ve sledovaném období bilaterální schůzky, mezinárodní konference, evropský semestr a setkání s europoslanci. Meziparlamentní zasedání i Konference parlamentních výborů pro evropské záležitosti patřily v každém roce sledovaného období k nejvíce navštěvovaným, lze tedy shrnout, že největší potenciál pro prosazování zahraniční politiky byly shledán právě přes tyto dva druhy setkání.

Datová analýza se dále zaměřovala i na úroveň zastoupení. Mezi zjištěné úrovně, na kterých byl Parlament České republiky reprezentován, patřily ve sledovaném období celkem dvě úrovně. Poslanci pouze jako reprezentanti samotní a poslanci spolu se senátory buď ve formě vícečlenné delegace za obě komory Parlamentu, anebo ve formě zastoupení jednoho poslance a jednoho senátora zároveň. Z datové analýzy vyplynulo, že účast na meziparlamentních jednáních probíhala ve sledovaném období nejvíce na úrovni poslanců, kteří vystupovali samostatně. Ze 64 uskutečněných setkání jich 29 bylo pouze s poslaneckým zastoupením. K 18 setkáním pak byly vytvořeny delegace a u 17 jednání byli přítomni poslanec a senátor současně. Z datové analýzy bylo zjištěno, že nejčastěji navštěvovaná setkání, tedy meziparlamentní zasedání a konference parlamentních výborů pro evropské záležitosti, probíhaly na úrovni pouze poslanců anebo delegace. Výše uvedená zjištění však mají pouze statistický charakter, a proto byla zařazena i druhá část práce, která řeší praktickou část provádění parlamentní diplomacie. Právě tato část řeší odpověď na první z výzkumných otázek.

Z dotazování provedených se dvěma senátory a se třemi poslanci vyplývá, že parlamentní diplomacie je pro ně především nástroj k navazování kontaktů a také je na ni nahlíženo jako na doplněk k tradiční diplomacii. Přesto v jejím užívání spatřovali výhody jako nástroje, který umožňuje výměnu

informací mezi státy a politických názorů, které jsou důležité pro pochopení zahraničně-politického postoje těchto států. To může následně nápomoci k dosažení českých zájmů. Parlamentní diplomacie má však i své slabé stránky. Mezi tyto dotazovaní poslanci a senátoři zařadili jazykovou bariéru, kdy omezení jazykové vybavenosti může ovlivnit osobní vztahy s reprezentanty jiných národních parlamentů a bližší kontakt tak nemůže být navázán. Nelze tak navázat kontakty na neformální úrovni, které jsou pro provádění parlamentní diplomacie rovněž důležité. Mezi slabiny parlamentní diplomacie byla zařazena i její efektivita.

Dle shodného názoru několika respondentů není efektivita parlamentní diplomacie příliš vysoká. Jeden uvedl, že je v některých případech nulová. Nízká efektivita může být způsobena způsobem vedení jednání, kdy jako důvod pro toto zhodnocení byl uveden krátký čas na výstup a neexistence následné diskuze mezi členy jednotlivých národních parlamentů. Tato neefektivita byla respondenty zmiňována v souvislosti s druhým nejčastějším druhem setkání, tedy Konferencí parlamentních výborů pro evropské záležitosti. Efektivita parlamentní diplomacie by však mohla být zlepšena, nicméně by muselo dojít ke změně formátu vedení meziparlamentních setkání, a jak uvedli shodně dva respondenti, musela by tato jednání být delší a s nižším počtem účastníků. S respondenty byla řešena i otázka úrovně parlamentní diplomacie, na které se nejčastěji provádí. Většinou se shodli, že nejčastěji je parlamentní diplomacie prováděna právě na úrovni výborů.

Na první z položených výzkumných otázek je tedy třeba, s ohledem na výsledky provedené analýzy a dotazování, odpovědět tak, že nejefektivnější způsob provádění parlamentní diplomacie nelze jednoznačně stanovit. Respondenti se neshodují v tom, že by parlamentní diplomacie měla hmatatelný dopad na prosazování české politiky na půdě Evropské unie a jako efektivní ji považují v případech sdílení názorů, usnadnění komunikace a navazování nových kontaktů. Tyto přínosy parlamentní diplomacie tak mohou být chápány jako první krůčky k nalezení společné shody s ostatními národními parlamenty členských států Evropské unie, prostřednictvím kterých lze následně prosadit cíle české zahraniční politiky na půdě Evropského parlamentu.

Je třeba poukázat na rozpor v datové analýze a osobních rozhovorech. Zatímco dle datové analýzy vyplývá, že jsou účasti na Konferenci parlamentních výborů pro evropské záležitosti druhým nejvyužívanějším druhem setkání, s čímž může být spojen předpoklad častějšího využívání parlamentní diplomacie pro prosazování české zahraniční politiky, paradoxně jsou dotazovaní senátoři i poslanci názoru, že účast na této konferenci není vůbec efektivní. Je tedy otázkou, zdali by reprezentanti Parlamentu České republiky neměli více využívat jiných druhů setkání pro prosazování českých zájmů na půdě Evropského parlamentu. Rovněž je rozpor i mezi vyjádřením jednoho z dotazovaných senátů, který uvedl, že k zastupování pouze na poslanecké nebo senátorské úrovni není příliš obvyklé. Přesto z datové analýzy vyplývá, že poslanci samostatně zastupují Parlament České republiky nejčastěji.

Druhou výzkumnou otázkou bylo, zdali má na využívání parlamentní diplomacie vliv ideologický rozměr stran. Z datové analýzy nelze jednoznačně určit, jaký je vliv politické příslušnosti reprezentantů Parlamentu České republiky na provádění parlamentní diplomacie, a proto je třeba odpověď na tuto otázku hledat pouze v odpovědích dotazovaných, kteří byli vybráni dle jejich politické příslušnosti. Dle některých dotazovaných může mít politická příslušnost vliv na atmosféru jednání, nicméně se respondenti většinou shodují, že na výsledek jednání vliv politická příslušnost nemá. Jeden z dotazovaných poslanců však uvedl setkání v rámci politických frakcí jako další nástroj jednání mezi Parlamentem České republiky a Evropským parlamentem. Na druhou z položených výzkumných otázek je tedy třeba odpovědět tak, že politická příslušnost nemá vliv na výsledek dosažený prostřednictvím parlamentní diplomacie, nicméně může být využita jako další z nástrojů k prosazování českých priorit v otázkách Evropské unie.

S ohledem na omezené vymezení sledovaného období by mohlo být zajímavé sledovat parlamentní diplomacii prováděnou v kontextu Evropského parlamentu od přístupových rozhovorů po současnost. Vzhledem k tomu, že výbory byly aktivní již před členstvím České republiky v Evropské unii, kdy jejich hlavním smyslem bylo připravit Českou republiku na členství, mohlo by být zajímavé srovnat provádění parlamentní diplomacie před vstupem a v průběhu členství a jak toto ovlivnila Lisabonská smlouva.

SEZNAM LITERATURY

Prameny

- Baldassarri, Elena. On importance of parliamentary exchanges in the relationship between Europe and North America. In: Niedd, Annamari; Soddu, Francesco. *Assemblee rappresentative, autonomie territoriali, culture politiche/ Representative Assemblies, Territorial Autonomies, Political Culutres*. Sassari, Editrice Domcratica Sarda, 2011. ISBN: 978-88-6025-17-3. Str. 401-411. Dostupné také z: https://www.academia.edu/3178954/The_importance_of_Parliamentary_exchanges_in_the_relationship_between_Europe_and_North_America
- Fiott, Daniel. On value of parliamentary diplomacy. Madariaga Paper. Vol. 4, no.7. Madariaga – College of Europe Foundation, 4/2011 [online]. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/216769998_On_the_Value_of_Parliamentary_Diplomacy
- Kolář, P., Kysela J., Syslová, J., Georgiev, J., Pecháček, Š.: *Parlament České republiky*. 3. přepracované a aktualizované vydání. Praha: Leges, 2013. ISBN: 978-80-87576-95-3.
- Kořan, Michal. *Aktéři a tvorba české zahraniční politiky*, 1. vydání, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, o.p.s. (CDK): Masarykova univerzita, 2017. ISBN: 978-80-7325-420-9,
- Kuta, Martin Ing. Mgr. *Parlamentní diplomacie jako prvek víceúrovňové diplomacie. Zahraniční aktivity parlamentu jako doplněk zahraniční politiky*. Parlamentní institut. [online]. 2/2013. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=141420>
- Stavridis, Stelios, ed.; Jančić, Davor, ed. *Parliamentary diplomacy in European and global governance*. Leiden: Brill Nijhoff, 2017. ISBN 978-90-04-32646-0.
- Wiesglas, Frans; de Boer, Gonnie. *Parliamentary Diplomacy*. The Hague Journal of Diplomacy 2. [online]. 6.1.2007. [cit. 19.3.2019]. DOI: 10.1163/187119007X180494. Dostupné z: <http://www.fransweisglas.nl/images/uploads/file/parliamentary%20diplomacy.pdf>

Odborná literatura

- Bedrnová, Eva a kol. *Manažerská psychologie a sociologie*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2012. 615 s. ISBN 978-80-7261-239-0
- Dostál, Vít; Borčany, Vít. *Role prezidenta v zahraniční politice po zavedení přímé volby*. In: Asociace pro mezinárodní otázky. [online]. 1/2018. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: https://www.amo.cz/wp-content/uploads/2018/01/AMO_role-prezidenta-v-zahranicni-politice-po-zavedeni-prime-volby.pdf
- Druláková, Radka; Drulák Petr. *Tvorba a analýza zahraniční politiky*. 3. vyd. Praha: Oeconomica, 2011. ISBN 978-80-245-1815-2.

- Gullová, Soňa Ing., PhD. *Mezinárodní obchodní a diplomatický protokol*. 3. doplněné vydání. Grada Publishing, Praha, 2013. ISBN: 978-80-4418-6.
- Kaniok, Petr. *Národní parlamenty a evropská integrace: kolektivní aktér politického systému EU?* Masarykova univerzita, 2016. ISBN:978-80-210-8341-7
- Kavan, Jan; Matějka, Zdeněk; Ort, Alexander. *Diplomacie*. Plzeň, Aleš Čeněk, 2008. ISBN: 978-80-7380-079-6.
- Kratochvíl, Petr. *Teorie evropské integrace*. 1. vydání. Praha: Portál, 2008. ISBN: 978-80-7367-467-0

Ostatní zdroje

- ANO: O podmínkách azylu musí rozhodovat stát, nikoliv byrokrati v Bruselu. . In. *EURACTIV*. [online]. 10/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/ano/>
- ČSSD: Společná evropská armáda by mohla být přínosem i v boji s nelegální migrací. In. *EURACTIV*. [online]. 10/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/cssd/>
- European elections. In. *European Parliament*. [online]. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/at-your-service/en/be-heard/elections>
- Fiala, Petr; Zahradil, Jan; Dvořák, Petr; Kadlecová, Adéla; Krutílek, Ondřej. *Silné České v Evropě 21. století*. In. Občanská demokratická strana. [online]. 4/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: https://www.ods.cz/docs/volby2017/silne_cesko_v_evrope_21_stoleti.pdf
- KDU-ČSL: Je na nás politicích, abychom spoluobčanům vysvětlili výhody přijetí eura. In. *EURACTIV*. [online]. 10/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/kdu-csl-je-na-nas-politicich-abychom-spoluobcanum-vysvetlili-vyhody-prijeti-eura/>
- KSČM: Současná azylová pravidla jsou v pořádku, není třeba je měnit. In. *EURACTIV*. [online]. 10/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/kscm/>
- ODS: Společných unijních projektů musí být méně než dnes. In. *EURACTIV*. [online]. 10/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/ods-spolecnych-unij-nich-projektu-musi-byt-mene-nez-dnes/>
- Parlament České republiky a Evropské unie. *Psp.cz*. [online]. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: https://www.psp.cz/eknih/cdrom/ic/pdf/13_Parlament_CR_EU_06_2017.pdf
- Parlamentní kontrola agendy Evropské unie v Senátu. *Senat.cz*. [online]. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: https://www.senat.cz/senat/evropa/dokumenty_ke_stazeni/nase-natu.php?ke_dni=28.9.2018&O=11#kap5
- Politické skupiny v Evropském parlamentu. In. *EURACTIV*. [online]. 11/2007, akt. 7/2016. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/evropske-volby/linksdossier/politicke-skupiny-v-evropskem-parlamentu/>

- Program hnutí ANO pro volby do Poslanecké sněmovny 2017. In. *ANO bude líp*. [online]. 2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/file/edee/2017/09/program-hnuti-ano-pro-volby-do-poslanecke-snemovny.pdf>
- Volební program KSČM k volbám do EP v roce 2019. In. *Komunistická strana Čech a Moravy*. [online]. 2/2019. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://www.kscm.cz/cs/nase-strana/program>
- Základní směr politiky KDU-ČSL pro období 2017-2019. In. *Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová*. [online]. 5/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://www.kdu.cz/getattachment/O-nas/Dokumenty/Volebni-programy/Zakladni-smer-politiky-KDU-CSL-pro-obdobi-2017-2019.pdf.aspx>
- Zaorálek, Lubomír. *Dlouhodobý program ČSSD*. In. *Česká strana sociálně demokratická*. [online]. 3/2017. [cit. 19.3.2019]. Dostupné z: <https://www.cssd.cz/data/files/20-39-sjezd-dlouhoby-program.pdf>

Zdroje pro datovou analýzu

- Archiv. Europarl.europa.eu. [online]. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/relnatparl/en/interparliamentary-meetings/archives-of-icms.html>
- Bilaterální návštěva Rakouska. PSP.cz [online]. ©2.6.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6552>
- Evropský parlamentní týden. PSP.cz [online]. ©24.1.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6037>
- Evropský semestr. PSP.cz [online]. ©2.2.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=7397>
- Konference k Víceletému finančnímu rámci EU. PSP.cz [online]. ©29.6.2018.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=11539>
- Konference podle čl. 13 fiskálního kompaktu. PSP.cz [online]. ©30.9.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6936>
- Konference v Bruselu. PSP.cz [online]. ©14.7.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=8079>
- Meziparlamentní konference v Bruselu. PSP.cz [online]. ©22.11.2016.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=9584>
- Meziparlamentní konference v Bruselu. PSP.cz [online]. ©4.10.2016.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=9380>
- Meziparlamentní konference v Lucembursku. PSP.cz [online]. ©27.10.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=8350>

- Meziparlamentní konference ve Vídni. *PSP.cz* [online]. ©4.12.2017.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10525>
- Meziparlamentní zasedání v Bruselu. *PSP.cz* [online]. ©13.10.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=8291>
- Meziparlamentní zasedání v Bruselu. *PSP.cz* [online]. ©16.6.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=7986>
- Meziparlamentní zasedání v Bruselu. *PSP.cz* [online]. ©18.3.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6185> a Meziparlamentní zasedání v Bruselu. *PSP.cz* [online]. ©4.3.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6153>
- Meziparlamentní zasedání v Bruselu. *PSP.cz* [online]. ©19.1.2018.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10655>
- Meziparlamentní zasedání v Bruselu. *PSP.cz* [online]. ©23.9.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=8201>
- Meziparlamentní zasedání v Bruselu. *PSP.cz* [online]. ©7.4.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=7654>
- Přijetí delegace skupiny přátel francouzské sněmovny. *PSP.cz* [online]. ©15.9.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=8177>
- Přijetí vyjednavatele EU pro brexit M. Barniera. *PSP.cz* [online]. ©12.4.2018. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=11104>
- Přijetí francouzské předsedkyně VEZ S. Thillaye. *PSP.cz* [online]. © 19.4.2018. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=11162>
- Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 10.-11. 7.2016 a 13.-15.11.2016 v Bratislavě. *COSAC.eu*. [online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/56-slovakia-2016/>
- Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 12.-12.7.2015, 30.10.2015 a 29.11.-1.12.2015 v Lucembursku. *COSAC.eu*. [online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/54-luxembourg-2015/>
- Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 1.-2.2.2015 v Litvě. *COSAC.eu*. [online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/53-latvia-2015/>
- Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 17.-18.7.2014 a 30.-2.12.2014 v Itálii. *COSAC.eu*. [online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/52-italy-2014/>
- Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 17-19.6.2018 v Bulharsku. *COSAC.eu*. [online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/59-bulgaria-2018/>

- Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 18.-20.11.2018 ve Vídni. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/60-austria-2018/lx-cosac-18-20-november-2018-vienna/>
- Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 22.-23.1.2017 ve Vallettě. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/57-malta-2017/>
- Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 26.-27.1.2014 a 15.-17.6.2014 v Řecku. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/51-greece-2014/>
- Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 31.5.-2.6.2015 v Litvě. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/53-latvia-2015/>
- Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 7.-8.2. 2016 a 12.-14.6.2017 v Haagu. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/55-the-netherlands-2016/>
- Setkání předsedů výborů pro evropské záležitosti ve dnech 9.-10.7.2017 a 26.-28.11.2017 v Tallinnu. COSAC.eu.[online]. [cit. 14.4.2019]. Dostupné z: <http://www.cosac.eu/58-estonia-2017/>
- Setkání s delegací VEZ Bundestagu. PSP.cz [online]. ©16.4.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6901>
- Setkání s europoslanci. PSP.cz [online]. ©18.11.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=7150> a Setkání s poslanci Evropského parlamentu zvolenými za ČR. PSP.cz [online]. ©23.1.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=5997>
- Setkání s europoslanci. PSP.cz [online]. ©8.4.2015.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=7675>
- Setkání s hlavním vyjednavatelem EU pro brexit M. Barnierem. PSP.cz [online]. ©12.4.2018. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=11045>
- Setkání se členy EHSV. PSP.cz [online]. ©16.4.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6340>
- Setkání se členy EHSV. PSP.cz [online]. ©16.4.2014.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=6340>
- Zasedání LIBE v Bruselu. PSP.cz [online]. ©20.2.2018. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10773>
- Zasedání LIBE v Bruselu. PSP.cz [online]. ©21.6.2017.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10222>

- Zasedání skupiny pro kontrolu Europolu. *PSP.cz* [online]. ©6.3.2018. [cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10834>
- Zasedání výboru FEMM v Bruselu. *PSP.cz* [online]. ©5.3.2018.[cit.14.4.2019]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=512&z=10832>